

OCENA STANU SANITARNEGO
MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE
ZA 2017 ROK

Spis treści

str.

<i>1. Epidemiologia</i>	<i>3</i>
<i>2. Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku</i>	<i>25</i>
<i>3. Higiena komunalna i środowiska</i>	<i>29</i>
<i>4. Higiena pracy</i>	<i>41</i>
<i>5. Higiena dzieci i młodzieży</i>	<i>49</i>
<i>6. Zapobiegawczy nadzór sanitarny</i>	<i>54</i>
<i>7. Oświata zdrowotna</i>	<i>61</i>

ŚWIĘTOCHŁOWICE

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy.

Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych

z budownictwem mieszkaniowym. Dzielnicami Świętochłowic są:

- Centrum,
- Zgoda,
- Lipiny,
- Chropaczów,
- Piaśniki.

Obszar miasta obejmuje **13,31 km²**

W roku 2017 roku zamieszkiwało je – **50.680 osób**

Świętochłowice są najgęściej zaludnionym miastem w województwie śląskim i należy do najgęściej zaludnionych miejscowości w Europie.

Epidemiologia

I. Na terenie miasta Świętochłowice w roku 2017 zarejestrowano zachorowania na następujące choroby zakaźne:

Lp.	Jednostka chorobowa	liczba zach.	wsk.zap.
1.	Salmonelloza :		
-	zatrucia pokarmowe	8	15,78
-	inne zakażenia pozajelitowe	1	1,97
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem :		
-	wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	4	7,89
-	inne określone	1	1,97
-	nieokreślone	1	1,97
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	1	10,79
4.	Lambioza	2	3,94
5.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe ogółem :		
-	wywołane przez rotawirusy	42	82,87
-	inne określone	9	17,75
-	nieokreślone	66	130,22
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	27	291,57
7.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	11	21,7
-	w tym u dzieci do lat 2	1	10,79
8.	Jersinioza pozajelitowa	1	1,97
9.	Mikobakteriozy	1	1,97
10.	Płonica (szkarlatyna)	16	31,57
11.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna: - róża	12	23,67
12.	Kiła wczesna	1	1,97
13.	Borelioza z Lyme	7	13,81
14.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	14	27,62
15.	Wirusowe zapalenie opon mózgowych		
-	inne określone i nieokreślone	1	1,97
16.	Ospa wietrzna	192	378,84
17.	Wirusowe Zapalenie Wątroby :		
-	typu A	5	9,86
-	typu B - przewlekłe	10	19,73
-	typu C wg definicji przypadku – 2014r	8	15,78
-	typu B+C	1	1,97
18.	AIDS - Zespół nabytego upośledzenia odporności	1	1,97
19.	Nowo wykryte zakażenia HIV	3	5,91
20.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	2	3,94
21.	Choroba wywołana przez <i>Hemophilus influenzae</i> , inwazyjna:		

-	inna określona i nieokreślona	1	1,97
22.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu :		
-	inne określone	1	1,97
23.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	6	11,83
24.	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	2	3,94
25.	Grypa J10-J11 potwierdzona badaniami ogółem:	3	5,91
-	dzieci w wieku 0-14 lat	1	1,97
26.	Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych - ogółem :	21524	42470,4
-	u dzieci w wieku 0-14 lat	10876	21460,14
27.	Gruźlica	17	33,54

Liczba ludności m. Świętochłowice 50680

Liczba dzieci do lat 2 - 926

Oceniając sytuację epidemiologiczną miasta Świętochłowice w roku 2017 można stwierdzić, że w porównaniu z rokiem 2016 **zmniejszyła się liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na:**

1. Salmonelloza - inne zakażenia pozajelitowe o 1 zachorowanie (wsk.zap. 1,97)
2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* o 16 zachorowań (wsk.zap. 7,89)
3. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe nieokreślone o 2 zachorowania (wsk.zap. 1,97)
4. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 o 1 zachorowanie (wsk.zap. 10,79)
5. Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, - ogółem o 12 zachorowań (wsk.zap. 21,7)
- u dzieci do lat 2 o 2 zachorowania (wsk.zap. 10,79)
6. Płonica (szkarlatyna) o 51 zachorowań (wsk.zap. 31,57)
7. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna:
- róża o 9 zachorowań (23,67)
8. Borelioza z Lyme o 17 zachorowań (wsk.zap. 13,81)
9. Ospa wietrzna o 160 zachorowań (wsk.zap. 378,84)
10. Wirusowe zapalenie wątroby
- typu B- przewlekłe o 12 zachorowań (wsk.zap. 19,73)
- typu C wg definicji przypadku- 2014r o 4 zachorowania (wsk. zap. 15,78)
11. Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych
- u dzieci w wieku 0-14 lat o 290 zachorowań (wsk.zap. 21460,14)

Zwiększyła się liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na:

1. Salmonelloza - zatrucia pokarmowe o 4 zachorowania (wsk.zap. 15,78)
2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe, określone o 1 zachorowanie (wsk. zap. 1,97)
3. Lamblioza o 2 zachorowania (wsk.zap. 3,94)
4. Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe:
- wywołane przez rotawirusy o 29 zachorowań (wsk.zap. 82,87)
- inne określone o 9 zachorowań (wsk.zap. 17,75)

- nieokreślone o 35 zachorowań (wsk.zap. 130,22)
- 5. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 o 21 zachorowań (wsk.zap. 291,57)
- 6. Jersinioza pozajelitowa o 1 zachorowanie (wsk.zap. 1,97)
- 7. Kiła wczesna o 1 zachorowanie (wsk.zap. 1,97)
- 8. Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień o 3 zachorowania (wsk.zap. 27,62)
- 9. Wirusowe zapalenie opon mózgowych, inne określone i nieokreślone o 1 zachorowanie (wsk.zap. 1,97)
- 10. Wirusowe zapalenie wątroby
 - typu A o 5 zachorowań (wsk.zap. 9,86)
 - typu B+C o 1 zachorowanie (wsk.zap. 1,97)
- 11. Nowo wykryte zakażenia HIV o 2 zachorowania (wsk.zap. 5,91)
- 12. Choroba wywołana przez Hemophilus influenzae, inwazyjna:
 - inna określona i nieokreślona o 1 zachorowanie (wsk.zap. 1,97)
- 13. Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone o 3 zachorowania (wsk.zap. 11,83)
- 14. Zapalenie mózgu inne i nieokreślone o 2 zachorowania (wsk.zap. 3,94)
- 15. Grypa J10-J11 potwierdzona badaniami ogółem o 3 zachorowania (wsk.zap. 5,91)
 - dzieci w wieku 0-14 lat o 1 zachorowanie (wsk.zap. 1,97)
- 16. Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych ogółem o 2464 zachorowania (wsk.zap. 42470,4)
 - u dzieci w wieku 0-14 lat o 290 zachorowań (wsk.zap. 21460,14)
- 17. Gruźlica o 3 zachorowania (wsk.zap. 33,54)

W odniesieniu do roku 2016 nie rejestrowano zachorowań na: Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy, krztusiec, chorobę meningokokową inwazyjną, rzeżączkę, inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie, bąblowicę, chorobę wywołaną przez Streptococcus pneumoniae.

Ponadto nie rejestrowano zachorowań na: czerwonkę, błonicę, odrę, malarię, tężec, OPW.

1.1. Choroby o etiologii wirusowej

- ospa wietrzna	192 zachorowania	(wsk.zap. 378,84)
- świnka	2 zachorowania	(wsk.zap. 3,94)
- grypa J10-J11 potwierdzona badaniami ogółem	3 zachorowania	(wsk.zap. 5,91)
u dzieci w wieku 0-14 lat	1 zachorowanie	(wsk.zap. 1,97)
- grypa ogółem	21524 zachorowania	(wsk.zap. 42470,4)
u dzieci w wieku 0-14 lat	290 zachorowań	(wsk. zap. 21460,14)
- WZW typu A	5 zachorowań	(wsk.zap. 9,86)
- WZW typu B	10 zachorowań	(wsk.zap. 19,73)
- WZW typu C	8 zachorowań	(wsk.zap. 15,78)

- WZW typu B+C	1 zachorowanie	(wsk.zap. 1,97)
- wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	117 zachorowań	(wsk.zap. 230,84)
- wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	27 zachorowań	(wsk.zap. 291,57)
- wirusowe zapalenie opon mózgowych	1 zachorowanie	(wsk.zap. 1,97)

1.1.1. Ospa wietrzna

Zarejestrowano **192** zachorowania, o **160 zachorowań mniej** niż w roku 2016 (106 zachorowań wystąpiło u płci męskiej, 86 zachorowania u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

0 – 4 lat	-	103 zachorowania
5 – 9 lat	-	56 zachorowań
10 – 14 lat	-	6 zachorowań
35 – 39 lat	-	6 zachorowań

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącach:

marzec	–	47 zachorowań
grudzień	–	33 zachorowania
luty	–	28 zachorowania

1 dziecko zaszczepiono p/ospie dwoma dawkami.

W ciągu ostatnich 5 lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2014 (1592,41), najniższy w roku 2013 (133,14).

1.1.2. Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)

Zarejestrowano **2** zachorowania na świnkę, analogicznie do roku 2016 (1 zachorowanie u płci żeńskiej i 1 zachorowanie u płci męskiej).

Zachorowania wystąpiły w grupach wiekowych: 10 – 14 lat; 35 – 39 lat

1 dziecko zaszczepiono p/świnie dwoma dawkami.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2015 (7,84), najniższy w roku 2013 (1,92).

1.1.3. Grypa J10 - J11 ogółem

W roku sprawozdawczym rejestrowano **3** zachorowania na **grypę typu A** (1 zachorowanie u płci męskiej i 2 zachorowania u płci żeńskiej) (wsk.zap. 5,91).

Zachorowania zarejestrowano w grupach wiekowych 0 – 4 lat i 75 i więcej lat.

1 zgon w grupie wiekowej 75 i więcej lat u płci żeńskiej na gripę typu A.

1.1.4. Grypa

Zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru nad chorobami zakaźnymi w krajach Unii Europejskiej zarejestrowano **21524** zachorowań **o 2464 zachorowań więcej** niż w roku 2016. Chorowało **10876** dzieci (w wieku 0-14 lat), **o 290 zachorowań mniej** niż w roku 2016.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku sprawozdawczym (42470,4), najniższy w roku 2013 (26067,07).

1.1.5. Wirusowe zapalenie wątroby typu A

Zarejestrowano **5** zachorowań na **WZW typu A (B15)**, **o 5 zachorowań więcej** niż w roku 2016, wszystkie zachorowania wystąpiły u mężczyzn.

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

35 – 39 lat	2 zachorowania
25 – 29 lat	1 zachorowanie
20 – 24 lat	1 zachorowanie
15 – 19 lat	1 zachorowanie

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku sprawozdawczym (9,86), najniższy w roku 2013 (1,92).

1.1.6. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Zarejestrowano **10** zachorowań na **WZW typu B przewlekłe i BNO (B18.1)**, **o 12 zachorowań mniej** niż w roku 2016 (6 zachorowań u płci męskiej, 4 zachorowania u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań rejestrowano w grupach wiekowych:

30 – 34 lat	4 zachorowania
-------------	----------------

20 – 24 lat 2 zachorowania

Wszystkie osoby z bliskiego kontaktu z chorym informowane były na piśmie o możliwości zaszczepienia się p/WZW typu B nieodpłatnie (zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych).

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2016 (43,44), najniższy w roku 2013 (9,64).

1.1.7. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zarejestrowano **8** zachorowań na **WZW typu C przewlekłe (B18.2)**, o **4 zachorowania mniej** niż w roku 2016 (5 zachorowań u płci męskiej, 3 zachorowania u płci żeńskiej).

Zgodnie z obowiązującą definicją przypadku w roku sprawozdawczym wszystkie przypadki zachorowań na WZW typu C przewlekłe zakwalifikowano wg definicji 2014r.

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

20 – 24 lat	}	po 1 zachorowaniu
25 – 29 lat		
30 – 34 lat		
35 – 39 lat		
45 – 49 lat		
50 – 54 lat		
55 – 59 lat		
75 lat i więcej		

Chorzy informowani byli na piśmie o możliwości zaszczepienia się p/WZW typu B nieodpłatnie (zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych).

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2015 (27,46), najniższy w roku 2013 (11,57).

1.1.8. Wirusowe zapalenie wątroby typu B+C

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1** zachorowanie na **WZW B+C**, u płci żeńskiej w grupie wiekowej 20 – 24 lat (wsk.zap. 1,97).

Poradnia Hepatologiczna zarejestrowała: 17 nowych zachorowań na **WZW typu B** i **24** nowe zachorowania na **WZW typu C**, w tym **1** zachorowanie u kobiety ciężarnej.

W roku 2017 p/WZW B zaszczepiono ogółem:

- noworodków	459
- pracownicy służby zdrowia	0
- z otoczenia chorego i nosiciela	2
- inne osoby	308
- osoby z przewlekłym uszkodzeniem wątroby (HCV)	2

1.1.9. Wirusowe zakażenia jelitowe, ogółem:

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

117 zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe ogółem, w tym:

- **42** zachorowania na wirusowe zakażenie jelitowe wywołane przez **rotawirusy**, **o 29 zachorowań więcej** niż w roku 2016 (po 21 zachorowań u płci męskiej i u płci żeńskiej) (wsk.zap. 82,87).
- **66** zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe, nieokreślone **o 35 zachorowań więcej** niż w roku 2016 (37 zachorowań u płci męskiej i 29 zachorowań u płci żeńskiej) (wsk.zap. 130,22).
- **9** zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe, inne określone **o 9 zachorowań więcej** niż w roku 2016 (2 zachorowania u płci męskiej i 7 zachorowań u płci żeńskiej) (wsk.zap. 17,75).

27 zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej do lat 2 (9 zachorowania u płci męskiej, 18 zachorowania u płci żeńskiej).

1.1.10. Wirusowe zapalenie opon mózgowych

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1** zachorowanie na **Wirusowe zapalenie opon mózgowych**, u płci żeńskiej w grupie wiekowej 60 - 64 lat (wsk.zap. 1,97).

1.2. Choroby o etiologii bakteryjnej

- borelioza z Lyme	7 zachorowań	(wsk.zap. 13,81)
- płonica	16 zachorowań	(wsk.zap. 31,57)
- zatrucia pokarmowe	8 zachorowania	(wsk.zap. 15,78)
- salmonelloza pozajelitowa	1 zachorowania	(wsk.zap. 1,97)
- gruźlica	17 zachorowań	(wsk.zap. 33,54)
- mikobakterioza	1 zachorowanie	(wsk.zap. 1,97)

- jersinioza pozajelitowa	1 zachorowanie	(wsk.zap. 1,97)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem	6 zachorowania	(wsk.zap. 11,83)
- biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO	11 zachorowań	(wsk.zap. 21,7)
- choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes inwazyjna-róża	12 zachorowań	(wsk.zap. 23,67)
- kiła wczesna	1 zachorowanie	(wsk.zap. 1,97)

1.2.1. Borelioza

Zarejestrowano **7** zachorowań na boreliozę z Lyme, o **17 zachorowań mniej** niż w roku 2016 (2 zachorowania u płci męskiej, 5 zachorowania u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań rejestrowano w grupie wiekowej:

65 – 74 lat - 4 zachorowania

Wszystkie zachorowania wykazano jako **przypadki potwierdzone**.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2016 (47,38), najniższy w roku sprawozdawczym (13,81).

1.2.2. Plonica (Szkarlatyna)

Zarejestrowano **16** zachorowań, o **51 zachorowań mniej** niż w roku 2016 (7 zachorowań u płci męskiej, 9 zachorowań u płci żeńskiej).

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

5 – 9 lat – 9 zachorowań

0 – 4 lat – 7 zachorowań

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącach:

luty	}	po 4 zachorowania
listopad		
kwiecień	}	po 3 zachorowania
grudzień		

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2015 (166,76), najniższy w roku sprawozdawczym (31,57).

1.2.3. Zatrucia pokarmowe

Zarejestrowano **8** zatruc pokarmowych **wywołanych pałeczkami Salmonella o 4 zachorowania więcej** niż w roku 2016 (2 zachorowania u płci męskiej, 6 zachorowań u płci żeńskiej)

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

0 – 4 lat	-	1 zachorowanie
5 – 9 lat	-	3 zachorowania
10 – 14 lat	-	1 zachorowanie
55 – 59 lat	-	1 zachorowanie
60 – 64 lat	-	1 zachorowanie
65 – 67 lat	-	1 zachorowanie

Czynnikiem etiologicznym zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella była:

Salmonella spp	-	3 zachorowania
Salmonella Enterica	-	2 zachorowania
Salmonella Enteritidis	-	2 zachorowanie
Salmonella Typhimurium	-	1 zachorowanie

Przeprowadzona analiza nie wykazała powiązań pomiędzy zachorowaniami.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku sprawozdawczym (15,78), najniższy w roku 2014 (3,88).

W ramach nadzoru epidemiologicznego przebadano **17** osób z kontaktu z chorym.

W roku 2017 zarejestrowano **1 nowego** nosiciela Salmonella spp.

Na bieżąco prowadzony był nadzór nad nosicielami zarazków schorzeń jelitowych.

Nie rejestrowano zatruc grzybami.

1.2.4. Salmonelloza pozajelitowa

Zarejestrowano **1** zachorowanie na salmonellozę pozajelitową o 1 zachorowanie mniej niż w roku 2016r.

Zachorowanie wystąpiło u płci żeńskiej w grupie wiekowej 20-24 lat - czynnik etiologiczny – Salmonella spp.

1.2.5. Gruźlica

Zarejestrowano **17** zachorowań na gruźlicę o **3** zachorowania więcej niż w roku 2016 (14 zachorowań u płci męskiej, 3 zachorowania u płci żeńskiej).

Zarejestrowano **3** wznowy.

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

0 – 15 lat	- 1 zachorowanie
15 – 25 lat	- 1 zachorowanie
26 – 44 lat	- 4 zachorowania
45 – 64	- 7 zachorowań
65 +	- 4 zachorowania

W roku sprawozdawczym nie rejestrowano **zgonu z powodu gruźlicy**.

Wg statusu społecznego zachorowania rejestrowano wśród:

- osoby pracujące – 7
- osoby bezrobotne – 4
- emeryci/renciści – 5

1.2.6. Mykobakteriozy

Zarejestrowano **1** zachorowanie, u płci męskiej w grupie wiekowej 60 – 64 lat.

1.2.7. Jersinioza pozajelitowa

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1** zachorowanie na **Jersiniozę pozajelitową**, u płci żeńskiej w grupie wiekowej 25 - 29 lat (wsk.zap. 1,97).

1.2.8. Inne zachorowania o etiologii bakteryjnej

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

6 zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem, o 17 zachorowań mniej niż w roku 2016 (wsk.zap. 11,83) w tym:

- **4** zachorowania wywołane przez **Clostridium difficile** (wsk.zap. 7,89) (zachorowania wystąpiły u płci męskiej).

Zachorowania wystąpiły w grupie wiekowej:

55 – 59 lat	- 1 zachorowanie
65 – 74 lat	- 2 zachorowania
75 +	- 1 zachorowanie

- **1** zachorowania na bakteryjne zakażenia jelitowe, nieokreślone (wsk.zap. 1,97) (u płci męskiej).

- 1 zachorowania na bakteryjne zakażenia jelitowe, inne określone (wsk.zap. 1,97)
(u płci męskiej).

1 zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu inne określone (wsk.zap. 1,97) wywołane przez gronkowca u płci męskiej w grupie wiekowej 25 – 29 lat.

6 zachorowań na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone (5 zachorowań u płci męskiej i 1 zachorowanie u płci żeńskiej) (wsk.zap. 11,83) o **3 zachorowania więcej** niż w roku 2016.

Zachorowania wystąpiły w grupie wiekowej:

0 – 4 lat - 2 zachorowania

40 – 44 lat - 1 zachorowanie

65 - 74 lat - 2 zachorowania

2 zachorowania na zapalenie mózgu inne i nieokreślone (zachorowania wystąpiły u płci żeńskiej i męskiej, kolejno w grupach wiekowych 35 – 39 lat i 40-44 lat) (wsk.zap. 3,94).

Choroba wywołana przez *Hemophilus influenzae*, inwazyjna:

- inna określona i nieokreślona

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1** zachorowanie u płci żeńskiej w grupie wiekowej 65 – 74 lat (wsk.zap. 1,97)

1.2.9. Biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe BNO

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **11** zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o **12 zachorowań mniej** niż w roku 2016 (8 zachorowań u płci męskiej, 3 zachorowania u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej:

0 – 4 lat - 3 zachorowania

5 – 9 lat – 4 zachorowania

30 - 34 lat – 2 zachorowania

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącu maju - 3 zachorowania

1.2.10. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna:

Zarejestrowano **12** zachorowań na różę, o **9** zachorowań mniej niż w roku 2016 (7 zachorowań u płci męskiej, 5 zachorowań u płci żeńskiej).

Zachorowania wystąpiły w grupach wiekowych:

50 – 59 lat - 3 zachorowania
25 – 29 lat }
50 – 54 lat } po 2 zachorowania
65 – 74 lat }
75 + }
40 – 44 lat - 1 zachorowanie

10 zachorowań wykazano jako **przypadki możliwe**, **2** zachorowania jako **przypadki potwierdzone**.

1.2.11. Choroby przenoszone drogą płciową

Zarejestrowano **1** zachorowanie **na kiłę wczesną (wsk.zap. 1,97)**, u płci męskiej w grupie wiekowej 20 – 24 lat.

1.3. Inne zachorowania

- pokąsania - 14 przypadków (wsk.zap. 27,62)

1.3.1. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

Zarejestrowano ogółem **14** osób pokąsanych przez zwierzęta o **3 przypadki więcej** niż w roku 2016. Wszystkie osoby podjęły szczepienia p/wściekliznie (wsk.zap. 27,62).

1.3.2. Zatrucia środkami zastępczymi, tzw. „Dopalacze“

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **34 przypadki** zatruc środkami zastępczymi **o 10 przypadków więcej** niż w roku 2016 (33 przypadki u płci męskiej i 1 przypadek u płci żeńskiej).

Zatrucia wystąpiły w grupach wiekowych:

15 - 19 lat - 2 przypadki
20 - 24 lat - 13 przypadków
25 - 29 lat - 10 przypadków
30 - 34 lat - 8 przypadków
40 - 44 lat - 1 przypadek

Najwięcej zatruc rejestrowano w miesiącach:

październik	} po 5 przypadków
styczeń	
grudzień	- 4 przypadki
luty	} po 3 przypadki
kwiecień	
sierpień	
wrzesień	

W **5 przypadkach** zostały oznaczone nazwy „dopalaczy”/ substancji psychoaktywnych MOCZANKA, COCCOLINO, MESEDRON, KRYSZTAŁ, MOCARZ.

W **27 przypadkach** nazwa „dopalacza” lub substancji psychoaktywnej - **nieznana**.

OGNISKA EPIDEMICZNE

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **1 ognisko epidemiczne, wywołane wirusem RSV w Zespole Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach, Szpital Powiatowy, Oddział Pediatriczny oraz Oddział Patologii Noworodka, ul. Chorzowska 36**

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że objawy zakażenia wirusem RSV wystąpiły u 2 pacjentów, w grupie wiekowej 0 – 4 lat. Czynnikiem etiologicznym zakażenia był w/w wirus. Decyzją Dyrektora Szpitala wprowadzono: reżim sanitarny i kohortację pacjentów.

Kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości.

Prowadzono bieżący nadzór nad terminowym zgłaszaniem przez lekarzy na zgodnych z wymogami rozporządzenia formularzach zgłoszeń wszystkich podejrzeń, zachorowań i zgonów na choroby zakaźne. Prowadzono rejestr zachorowań wg jednolitego programu komputerowego i w książkach chorób zakaźnych.

Wywiady epidemiologiczne były przeprowadzane terminowo do 24 godzin od zgłoszenia.

Ogółem przeprowadzono **116 wywiadów epidemiologicznych**.

II. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW LECZNICZYCH

Kontrolami w 2017r. objęto zakłady lecznicze, które zaklasyfikowano do kontroli kierując się następującymi kryteriami:

- wykonawstwo zabiegów z użyciem narzędzi/sprzętu wielorazowego użytku,
- wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych,

- świadczenie usług medycznych w ramach lecznictwa zamkniętego,
- zgłaszalność chorób zakaźnych,
- brak kontroli w latach poprzednich.

Kontrolami planowymi objęto zakłady lecznicze udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, zakłady lecznicze mające w swoich strukturach poradnie POZ, w szczególności punkty szczepień, zakłady lecznicze ambulatoryjne wykonujące procedury zabiegowe, praktyki zawodowe zabiegowe a także praktyki zawodowe pielęgniarstwa. Wykonawstwo szczepień ochronnych oraz prawidłowość prowadzonej przez pielęgniarki dokumentacji w tym zakresie było weryfikowane podczas kontroli kompleksowych oraz kontroli ponadplanowych w nowopowstałych punktach szczepień. Kontrolą objęto również punkty szczepień dla dorosłych. Skontrolowano wszystkie punkty szczepień na nadzorowanym terenie. Kontrole poza harmonogramem kontroli przeprowadzane były w pierwszej kolejności w związku ze złożonymi interwencjami dotyczącymi nieprawidłowości sanitarno-higienicznych w zakładach leczniczych oraz ze zgłoszeniami podejrzeń wystąpienia ognisk epidemicznych przez placówki medyczne prowadzące lecznictwo zamknięte. W Świętochłowicach przeprowadzono 3 kontrole na wniosek strony. W roku sprawozdawczym skontrolowano dodatkowo oddział ginekologiczno-położniczy oraz oddział noworodkowy w Szpitalu Powiatowym zgodnie z planem zasadniczych przedsięwzięć.

Podczas planowych kontroli w w/w placówkach oceniano:

- bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- stan techniczny rzutujący na stan sanitarny,
- zawartość procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym i jej zgodność z rodzajem udzielanych świadczeń,
- zgodność procedur higienicznych z ich realizacją,
- ocenę ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń medycznych,
- terminowość przeprowadzania kontroli wewnętrznych,
- ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych,
- prawidłowość prowadzonej dokumentacji szczepień,
- postępowania z odpadami medycznymi,
- jakość sanitarną ciepłej wody użytkowej w zamkniętych przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych na obecność *Legionella sp.* – nadzór prowadzony przez Sekcję NS-HKiŚ,
- działalność Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz rejestrację zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych,
- działania podejmowane przez zakłady lecznicze udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym,

Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w Świętochłowicach jako podmiot leczniczy prowadzi dwa przedsiębiorstwa udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych, tj. Szpital Powiatowy i Zakład Opiekuńczo-Lecznicy oraz przychodnie świadczące usługi ambulatoryjne: Przychodnia nr 2 prowadząca szkołę rodzenia oraz świadcząca usługi w zakresie rehabilitacji oraz Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poza w/w podmiotem tylko NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej prowadzi całodobowe świadczenia medyczne w ramach chirurgii jednego dnia.

Na terenie Świętochłowic funkcjonuje **1** publiczne przedsiębiorstwo podmiotu leczniczego udzielające wyłącznie świadczeń wyjazdowych, tj. filia **Stacji Pogotowia Ratunkowego** w Katowicach.

24 podmioty lecznicze udzielające świadczeń ambulatoryjnych to :

- **19** podmiotów leczniczych świadczących usługi medyczne w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- **1** punkt poboru materiału do badań laboratoryjnych,
- **1** zakład opieki długoterminowej domowej.

Do ogólnej liczby placówek wliczono podmiot Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o., który na nadzorowanym terenie posiada 2 zakłady ambulatoryjne. Podmiot leczniczy NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej posiada 2 zakłady lecznicze, to samo dotyczy NZOZ Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Na terenie Świętochłowic funkcjonowało **5 filii**, których siedziby zakładów znajdowały się poza nadzorowanym terenem.

Praktyki zawodowe funkcjonujące na terenie Świętochłowic to **35 gabinetów lekarskich i 3 praktyki pielęgniarskie**. Wszystkie praktyki funkcjonują w formie jednoosobowej działalności gospodarczej.

W Świętochłowicach funkcjonowały w roku sprawozdawczym **3** zakłady, których działalność jest uregulowana ustawą o działalności gospodarczej.

PODMIOTY LECZNICZE PROWADZĄCE SZPITALE

Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. posiada 2 zakłady lecznicze udzielające świadczeń medycznych stacjonarnych tj.: Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36 oraz Zakład Opiekuńczo-Lecznicy przy ul. Szpitalnej 2.

Ogólnie w w/w obiektach przeprowadzono **12** kontroli sanitarnych, w tym:

- **2** kontrole planowe zgodnie z harmonogramem,
- **4** kontrole sprawdzające,
- **1** kontrolę w związku ze złożoną interwencją,

- 4 kontrole ponadplanowe oceniające zgłaszalność chorób zakaźnych, przeprowadzone w związku ze zgłoszeniem ognisk epidemicznych.

Nie wydano decyzji administracyjnych,

Nałożono **1 mandat karny** za brak zgłoszenia zachorowania i zgonu z powodu choroby zakaźnej.

Procesy dezynfekcji

Narzędzia /sprzęt medyczny wielorazowego użytku po użyciu i wstępnej dezynfekcji w pełnym zanurzeniu w zamykanych pojemnikach z wkładem sitowym jest wysyłany do sterylizatorni przy bloku operacyjnym szpitala w przeznaczonych do tego celu plastikowych, zamykanych pojemnikach lub kontenerach sterylizacyjnych (w przypadku bloku operacyjnego). Miejscem dezynfekcji są wydzielone pomieszczenia lub miejsca w oddziałach i poradniach przyszpitalnych z zainstalowanym zlewem. Na bloku operacyjnym oraz w trakcie porodowym dezynfekcja przeprowadzana jest w wydzielonych pomieszczeniach. W zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym dezynfekuje się sprzęt niewymagający dalszej dekontaminacji. Preparaty dezynfekcyjne mają szerokie spektrum działania oraz właściwości myjące. W komórkach organizacyjnych, gdzie przeprowadza się dezynfekcję dostępne są procedury przeprowadzania tych czynności.

Na terenie Szpitala Powiatowego znajduje się pracownia endoskopowa górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego, gdzie w/w badania diagnostyczne przeprowadzane są w rozdziale czasowym. Zmywalnia usytuowana bezpośrednio przy gabinecie badań jest wyposażona w półautomatyczne urządzenie do mycia i dezynfekcji endoskopów. Urządzenie to posiada funkcje: przeprowadzania testu szczelności, autodezynfekcji, dokumentacji procesów w postaci wydruku. Wydruk z drukarki z parametrami poszczególnych etapów mycia i dezynfekcji jest dołączany do dokumentacji medycznej pacjenta. Jeden raz na kwartał przeprowadza się kontrolę mikrobiologiczną myjni i endoskopów. W oddziałach (dla pacjentów leżących, mający problemy z poruszaniem się po operacjach) kaczki i baseny po użyciu są przenoszone do brudownika a następnie po ich uprzednim opróżnieniu poddawane są dezynfekcji, następnie myte i suszone.

Sterylizacja

Na potrzeby całego szpitala funkcjonują dwa autoklawy zlokalizowane w podręcznej sterylizatorni bloku operacyjnego, gdzie trafiają już zdezynfekowane narzędzia/sprzęt medyczny. W części czystej podręcznej sterylizatorni odbywa się przegląd narzędzi i pakowanie w rękawy foliowo-papierowe/kontenery sterylizacyjne albo w podwójną warstwę papieru krepowego. Do każdego wsadu z narzędziami, kontenera umieszczany jest wskaźnik chemiczny. Każdy pakiet foliowo-papierowy jest zaopatrzony w etykietę z datą sterylizacji i datą ważności zawierającą wskaźnik chemiczny. Przeprowadzana jest również kontrola zgrzewu. Autoklawy są badane po uruchomieniu testem symulacyjnym BOWIE-DICK oraz 1 raz w miesiącu testami biologicznymi Sporal A. Dokumentacja obejmuje wyniki wszystkich

testów, w tym archiwizowane są również wydruki z drukarki. Pracownia endoskopowa dysponuje własnym autoklawem, w którym sterylizowane są akcesoria endoskopowe.

Pralnie

Postępowanie z bielizną czystą i brudną określają procedury postępowania. Bielizna brudna, do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę pralniczą, gromadzona jest w podwójnych workach lub zamykanych pojemnikach i workach (foliowych lub płóciennych). Czysta bielizna przechowywana jest w oddziałach w zamykanych, wydzielonych szafach. Transport bielizny zapewnia pralnia zewnętrzna.

Prosektoria

Na terenie Świętochłowic brak prosektoriów wchodzących w skład przedsiębiorstw podmiotów leczniczych udzielających całodobowych świadczeń medycznych.

Odpady medyczne

Na stanowiskach pracy odpady medyczne gromadzone są w typowych, prawidłowo oznakowanych pojemnikach lub workach foliowych (z zapewnieniem właściwej kolorystyki worków), a następnie, nie rzadziej niż co 72h, transportowane są przy użyciu oznakowanych i zamykanych wózków do stacjonarnego urządzenia chłodniczego (Szpital Powiatowy) lub do pomieszczenia wyposażonego w urządzenia chłodnicze (Zakład Opiekuńczo-Leczniczy), skąd odbierane są przez specjalistyczny podmiot, z którym ZOZ Świętochłowice zawarł umowę na ich transport i unieszkodliwianie.

Blok żywienia

Szpital Powiatowy w Świętochłowicach otrzymuje gotowe posiłki w systemie cateringowym. Kuchenki oddziałowe składają się z dwóch pomieszczeń: kuchenki właściwej i zmywalni naczyń połączonych okienkiem podawczym lub z jednego pomieszczenia z podziałem na stronę czystą i brudną. Kuchenka mleczna składa się z jednego pomieszczenia, w którym znajduje się sterylizator. Niemowlęta obecnie żywione są gotowymi jednorazowymi mieszankami przy użyciu smoczków jednokrotnego użytku. Opracowane są instrukcje i procedury oparte na zasadach systemu HACCP, zapewniające bezpieczeństwo żywionych pacjentów. Niemowlęta w oddziale noworodkowym karmione są przez matki pokarmem naturalnym. Matkom, którym brak pokarmu oddział zabezpiecza karmienie dzieci poprzez podanie mleka RTF (Ready to feed), gotowego do spożycia również przy użyciu smoczków jednorazowego użytku.

Nadzór nad jakością wody użytkowej w stacjonarnych podmiotach leczniczych:

W 2017 r. Sekcja NS-HKiŚ skontrolowała 1 szpital oraz 1 zakład pielęgnacyjno – leczniczy w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w ciepłej wodzie użytkowej. W pobranych do badań próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń w zakresie badanego parametru.

Zakłady lecznicze udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W roku bieżącym skontrolowano **20** zakładów leczniczych, w których przeprowadzono **35** kontroli sanitarnych, w tym:

- **24** kontroli kompleksowych zgodnych z harmonogramem,
- **2** kontrole tematyczne w zakresie szczepień ochronnych
- **2** kontrole sprawdzające,
- **3** kontrole w związku z wnioskiem stron o wydanie opinii sanitarnej,
- **4** kontrole dotyczące m.in. zgłaszalności chorób zakaźnych,

W tej grupie obiektów Sekcja NS-EP w roku sprawozdawczym **wydała 1 decyzję** administracyjną nakazującą zapewnić skuteczną sterylizację narzędzi medycznych, która została wykonana w roku sprawozdawczym.

Nie nałożono mandatów karnych.

Procesy dezynfekcji

Prowadzone są we wszystkich skontrolowanych obiektach stosujących wielorazowe narzędzia/sprzęt medyczny wyłącznie sposobem manualnym w pojemnikach z wkładem sitowym z przykryciem. Do dezynfekcji stosowane są preparaty dezynfekcyjne mające dobre właściwości myjące i dezynfekcyjne. Dezynfekcję narzędzi przeprowadza się w wyznaczonych do tego celu miejscach w gabinetach.

Procesy sterylizacji

W opisywanej grupie autoklawy są na wyposażeniu zakładów posiadających gabinety stomatologiczne. Urządzenia te zlokalizowane są w gabinetach w wydzielonych miejscach lub w pomieszczeniach w ciągu technologicznym obejmującym: odcinek z materiałami czystymi, odcinek z autoklawem i odcinek materiałów sterylnych. Wszystkie autoklawy należą do klasy B. Skuteczność sterylizacji badana jest za pomocą wskaźników chemicznych klasy VI, które umieszczane są we wnętrzu opakowania sterylizacyjnego oraz wskaźnikami biologicznymi ze średnią częstotliwością 1 raz na 3 miesiące. Opakowaniami sterylizacyjnymi są rękawy foliowo-papierowe i torebki foliowo-papierowe.

Postępowanie z bielizną

Kontrolę w tym zakresie przeprowadza Sekcja NS-HKiŚ. W kontrolach, w których nie uczestniczyli przedstawiciele tej sekcji ocenę postępowania z bielizną czystą i brudną dokonała Sekcja NS-EP. Odchodzi się od stosowania podkładów wielorazowych na rzecz jednorazowych. Bielizna brudna, głównie fartuchy lekarskie, do czasu odbioru przez firmę pralniczą, gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach, w zamykanych pojemnikach, natomiast czysta przechowywana jest w wydzielonych, zamykanych szafach. Transport bielizny zapewnia pralnia zewnętrzna.

Postępowanie z odpadami

Kontrolę w tym zakresie przeprowadza Sekcja NS-HKiŚ. W kontrolach, w których nie uczestniczyli przedstawiciele tej sekcji ocenę gospodarki z odpadami medycznymi dokonała Sekcja NS-EP. Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego są selektywnie zbierane w miejscach wytwarzania w pojemnikach wielorazowych wyłożonych wkładami foliowymi koloru czerwonego i/lub w pojemnikach jednorazowego użytku opisanych zgodnie z wymaganiami. Transport z miejsca wytwarzania do miejsca magazynowania odbywa się w pojemnikach transportowych. Większość obiektów magazynuje odpady w urządzeniach chłodniczych zlokalizowanych poza pomieszczeniami, w których świadczy się usługi medyczne, odbierane są przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia, z częstotliwością uzależniona od rodzaju wytwarzanych odpadów oraz warunków ich magazynowania.

Z części przedsiębiorstw odpady odbierane są bezpośrednio z miejsca wytwarzania (bez magazynowania).

Praktyki prowadzone przez lekarzy i pielęgniarek oraz inne obiekty prowadzące działalność leczniczą nieregulowana

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Świętochłowic zarejestrowanych jest **35 praktyk lekarskich, 3 praktyki pielęgniarские i 3 obiekty świadczące usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to: 3 pracownie protetyczne, z których w roku sprawozdawczym skontrolowano 1.**

W praktykach przeprowadzono łącznie **11 kontroli sanitarnych** zgodnie z harmonogramem.

Nie wydano decyzji administracyjnych.

Nałożono 1 mandat karny na kwotę 150 zł. za nieprawidłową sterylizację narzędzi stomatologicznych.

Procesy dezynfekcji

Oprócz gabinetów stomatologicznych gdzie przeprowadzane są procesy dezynfekcji narzędzi, gabinety stosują sprzęt jałowy jednorazowego użytku. Dotyczy to gabinetów ginekologicznych i tych mających charakter konsultacyjny. Dezynfekcja odbywa się w pojemnikach pod przykryciem, z wkładem sitowym. W części gabinetów narzędzia obrotowe są czyszczone przed dezynfekcją w myjkach ultradźwiękowych. Dezynfekcja odbywa się w wyznaczonych miejscach w gabinetach, gdzie w większości przypadków zachowany jest ciąg technologiczny - od odcinka gdzie przeprowadza się dezynfekcję, czyli od odcinka materiałów brudnych, do odcinka materiałów sterylnych.

Sterylizacja

Wszystkie skontrolowane w 2017r. praktyki stomatologiczne wyposażone są w autoklawy klasy B. Autoklawy są badane wskaźnikami chemicznymi i biologicznymi; tymi pierwszymi bada się skuteczność każdego procesu sterylizacji, podczas gdy testy biologiczne Sporal A stosowane są ze średnią częstotliwością raz na 3 miesiące. Autoklawy są zlokalizowane w gabinetach. W dwóch praktykach zorganizowano osobne sterylizatornie.

Postępowanie z brudną bielizną

Brudna bielizna, głównie fartuchy płócienne, na bieżąco jest zabierana do prania. Pranie odbywa się w większości przypadków w warunkach domowych. W gabinetach, gdzie badanie pacjenta odbywa się na kozetce lub fotelu ginekologicznym, stosowane są podkłady jednorazowe. Bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych szafach w gabinetach lekarskich.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego gromadzone są na stanowiskach pracy w typowych, prawidłowo oznakowanych, pojemnikach lub workach foliowych, z zachowaniem właściwej kolorystyki worków. Pomimo braku regulacji prawnych w tym zakresie pojemniki z odpadami ostrymi transportowane są nie rzadziej niż co 72h do wydzielonych pomieszczeń wyposażonych w urządzenie chłodnicze, natomiast worki z odpadami o kodzie 180103 transportowane są codziennie do w/w pomieszczenia. Odpady te odbierane są do unieszkodliwiania przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia, z częstotliwością raz na dwa tygodnie lub raz na miesiąc w zależności od ilości wytwarzanych odpadów i pojemności urządzenia chłodniczego. W przypadku praktyk mających charakter konsultacyjny znajdujących się na terenie przychodni, za gospodarowanie odpadami medycznymi odpowiedzialny jest właściciel przychodni. W tym ostatnim przypadku właściciele praktyk podpisali stosowne porozumienia lub fakt ten jest zawarty w umowach najmu.

III. INTERWENCJE

a) dotyczące obiektów służby zdrowia

W 2017r. rozpatrzono:

- 1 interwencję w sprawie złego stanu sanitarnego Oddziału Chirurgii w Zespole Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach; kontrola sanitarna oraz wywiad wśród pacjentów nie potwierdzają zasadności zgłoszenia.

b) dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęło **8** interwencji dotyczących obecności gryzoni na terenie posesji oraz na terenie przynależnym do tych posesji (w tym 2 interwencje dotyczyły obecności gryzoni w pomieszczeniach sanitarnych mieszkań zlokalizowanych na najniższych kondygnacjach). O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne. Przeprowadzono **10 kontroli**, **1** interwencja okazała się niezasadna.

c) dotyczące obecności insektów i gołębi

W roku sprawozdawczym wpłynęło **5 interwencji** dotyczących obecności much i karaluchów oraz odchodów ptasich w miejscach wspólnego użytku na terenie posesji. Przeprowadzono **7** kontroli, podczas których stwierdzono podjęte już działania przez zarządcę danej posesji.

d) inne interwencje

- **1** zgłoszenie dot. gromadzenia worków z chlebem w garażu właściciela usług kamieniarskich przy ul. Bytomskiej 14a – interwencja niezasadna.

IV. AKCJE DERATYZACYJNE

Na terenie Świętochłowic przeprowadzono **2** akcje deratyzacyjne (w okresie wiosennym i jesiennym), zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Świętochłowice. Podczas trwania akcji deratyzacyjnych przeprowadzono **11** kontroli, nałożono **1** mandat karny na kwotę 100zł za brak wyłożonej trucizny p/gryzoniom.

Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku

1. A. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Świętochłowic znajdują się 444 zakłady.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o liczbie 85 to w połowie zakłady małej gastronomii (43). Zakłady te w bardzo dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren OSiR Skalka Świętochłowice.

B. Ocena stanu sanitarnego - ogólna

W roku 2017 w ewidencji znajdowały się 444 zakłady, z czego skontrolowano 273, w tym 2 miejsca obrotu przedmiotami użytku. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 352 kontrole sanitarne, w tym 2 kontrole w miejscach obrotu przedmiotami użytku, 0 kontroli w miejscach produkcji i obrotu kosmetykami.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 128 próbek żywności, 4 próbki sanitarne, 2 próbki materiałów do kontaktu z żywnością i 0 próbek kosmetyków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 2 obiekty, nie odpowiadały ustalonym wymaganiom. Stanowi to 0,9% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień, 1 decyzję zatwierdzającą warunkowo zakład, 1 prolongatę, 1 umarzającą, nie oddano wniosków do sądu. Winnych uchybień ukarano 17 mandatami na łączną kwotę 4450 PLN. W 2017 roku nie złożono wniosku o ukaranie do WSSE.

C. Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa

Zakłady produkcji żywności

W roku 2017 w ewidencji znajdowały się 24 zakłady z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 22. W obiektach tych przeprowadzono 28 kontroli. W grupie tej nie wydano decyzji nakazujących usunięcie uchybień technicznych, wydano natomiast 1 decyzję zatwierdzającą warunkowo, nie nałożono mandatów karnych. Nie stwierdzono obiektów o złym stanie sanitarnym na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego. Nie wydano prolongat.

W 2017 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 29 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i sanitarnych. Zdyskwalifikowano 0 próbek co stanowi 0% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 15,6% próbek.

Obiekty obrotu żywnością

W roku 2017 skontrolowano 144 obiekty z 275 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 199 kontroli. Stwierdzono 1 obiekt o złym stanie sanitarnym oceniony na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego.

W grupie tej wydano 1 decyzję umarzającą oraz nałożono 11 mandatów na kwotę 2550 PLN. Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m.in. brak zapisów),
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 103 próbki żywności, z czego zakwestionowano 1 próbkę tj. 1% . Wskaźnik ten jest wyższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 0% próbek.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2017 roku skontrolowano 105 zakładów żywienia zbiorowego, w których przeprowadzono 123 kontrole, stwierdzono 1 obiekt o złym stanie sanitarnym oceniony na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące usunięcie uchybień technicznych, 1 prolongatę, nałożono 6 mandatów na kwotę 1900 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- zły stan sanitarny,
- nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP,
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

W obiektach tych nie pobrano próbek do badań laboratoryjnych.

D. Ocena transportu żywności

W 2017 roku nadzorem objętych zostało 5 firm transportowych przewożących żywność, 2 skontrolowano. Mandatów karnych nie nałożono.

2. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

A. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2017 roku przebadano laboratoryjnie 112 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywieniowo – żywnościowych:

- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 65,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 22,
- w zakresie oceny organoleptycznej – 25,
- wyłącznie w zakresie znakowania- 0

Ponadto pobrano 4 próbki w kierunku badań sanitarnych.

W 2017 roku pod względem znakowania oceniono 42 próbki krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 1 próbkę tj. 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 1 próbkę ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na organoleptykę, 0 próbek ze względu na nieprawidłowe znakowanie oraz 0 próbek sanitarnych.

B. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

Przebadano 16 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 10 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 4 próbki pod względem parametrów chemicznych, 2 próbki w zakresie oceny organoleptycznej.

W ramach przebadanych próbek oceniono 4 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi przepisami. Próbek nie zdyskwalifikowano.

3. NADZÓR NAD KOSMETYKAMI I PRZEDMIOTAMI UŻYTKU.

W 2017 roku nie przeprowadzono kontroli w wytwórni kosmetyków oraz w obiektach obrotu kosmetykami. Nie pobrano do badań laboratoryjnych próbek kosmetyków. Przeprowadzono 2 kontrole w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, pobrano 2 próbki przedmiotów użytku. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

4. SKARGI I INTERWENCJE.

W 2017 roku zgłoszono 19 interwencji: 11 dotyczyło złej jakości zdrowotnej środków spożywczych, 4 warunków higieniczno-sanitarnych i 4 jednocześnie jakości i warunków. Potwierdzonych zostało 5 interwencji (1 na złą jakość środków spożywczych, 3 na nieprawidłowy stan sanitarny oraz 1 na złą jakość środków spożywczych i na nieprawidłowy stan sanitarny), nałożono 5 mandatów na łączną kwotę 1150 PLN, nie wydano decyzji nakazujących. Nie złożono wniosków o nałożenie kary do WSSE w Katowicach. Pozostałe interwencje nie potwierdziły się. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumentów, pobrano natomiast w ramach urzędowej kontroli celowanej 2 próbki (z czego 0 kwestionowano).

OCENA I WNIOSKI KOŃCOWE

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny stanu sanitarnego nie uległ zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Wydano mniej decyzji nakazujących, natomiast mandatów karnych nałożono więcej. W dalszym ciągu stwierdza się nie zachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, oraz wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych. Większość obiektów jednak oceniono pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

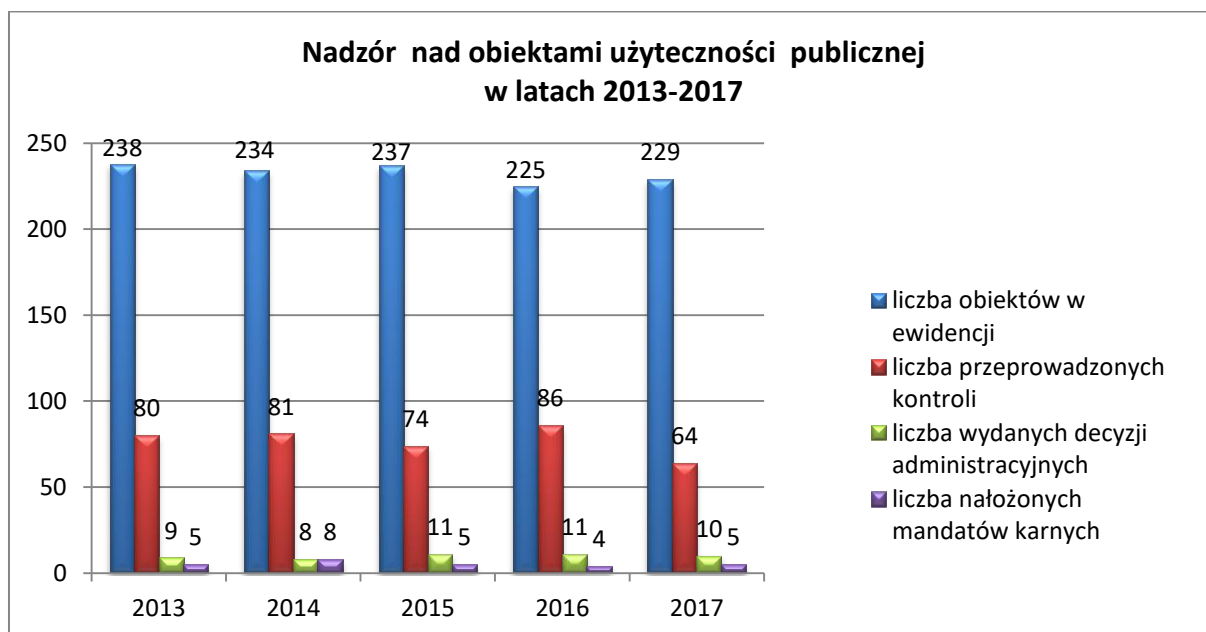
Higiena komunalna i środowiska

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno – zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

Obiekty użyteczności publicznej

Na terenie miasta Świętochłowice nadzorem objęto 229 obiektów użyteczności publicznej. Są to: przedsiębiorstwa podmiotów leczniczych, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z w/w usług, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, schronisko dla bezdomnych mężczyzn, obiekty hotelarskie, sportowe, kulturalne, targowiska, apteki, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe, przystanek kolejowy, tereny rekreacyjne.

W 2017 roku skontrolowano 65 obiekty użyteczności publicznej

W 2017 roku w ramach nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- przeprowadzono 64 kontrole,
- wydano 11 decyzji administracyjnych,
- nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 1050 zł.

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się dwa ustępy publiczne usytuowane przy głównych arteriach komunikacyjnych miasta oraz jeden ogólnodostępny w centrum handlowym. Wszystkie posiadają stałą obsługę, podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wyposażone w bieżącą ciepłą i zimną wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz środki czystości i preparaty dezynfekcyjne. W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli, wszystkie obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – higienicznym i technicznym.

Pływalnie kryte i odkryte

Nadzorem objęto pływalnię miejską przy ul. Zubrzyckiego 38, szkolną w Szkole Podstawowej nr 8 przy ul. Wiśniowej 9 oraz kąpielisko sezonowe na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skałka” z dwoma nieckami basenowymi – jedną uzdatnianą metodą chemiczną, drugą metodą ekologiczną.

Pływalnie Kryte

W związku z ponadnormatywną liczbą bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w instalacji ciepłej wody w natryskach na pływalni przy ul. Zubrzyckiego 38 wydano dwie decyzje administracyjne – jedną nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów oraz drugą dotyczącą doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Obydwie decyzje zostały wykonane terminowo.

W tym samym obiekcie, w ramach kontroli doraźnej w związku z wniesioną interwencją, za brudne rynny przelewowe basenu pływakiego, na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 150 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

Obydwa skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym i higienicznym.

Pływalnia odkryta

W związku z obecnością bakterii *E.coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenu uzdatnianego metodą ekologiczną wydano dwie decyzje administracyjne nakazujące w terminie natychmiastowym doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych wody przesłanych przez zarządcę obiektu stwierdzono wykonanie wydanych decyzji.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli obiekt oceniono jako zadawalający pod względem sanitarno – technicznym i higienicznym.

Domy Pomocy Społecznej

W tej grupie wykazano dwa całodobowe obiekty oraz trzy dziennego pobytu. W 2017 roku skontrolowano dwa domy całodobowe, których stan sanitarny i techniczny na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, oceniono jako zadawalający.

Dla jednego obiektu wydano dwie decyzje administracyjne - jedną nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów oraz drugą dotyczącą doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp. Decyzje zostały wykonane terminowo.

Schronisko dla bezdomnych mężczyzn

Dla Schroniska im. św. Brata Alberta przy ul. dr A. Bukowego 17 wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami pisuarów i podłogi w pomieszczeniu sanitarnym z terminem realizacji do dnia 14.04.2017r. oraz ścian i sufitu w korytarzu komunikacyjnym na I piętrze z terminem realizacji do dnia 31.12.2017r. Część obowiązków została wykonana terminowo. W związku z likwidacją schroniska w październiku ubiegłego roku, w dniu 22.11.2017r. wydano decyzję *stwierdzającą wygaśnięcie decyzji nakazującej wykonanie pozostałych obowiązków.*

Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji ujęto usytuowany w centrum miasta pensjonat Willa Styl z 13 miejscami noclegowymi, dysponujący 128 miejscami noclegowymi obiekt hotelarski *Zgoda* oraz oddany do użytku w 2017r. obiekt przy ul. Łagiewnickiej 45. W skład nowopowstałego obiektu wchodzi trzy lokale mieszkalne, pomieszczenie gospodarcze z pralnią, magazyny brudnej i czystej bielizny oraz toaleta dla personelu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dla pensjonatu Willa Styl wydano decyzję nakazującą doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami ścian i sufitu w korytarzu komunikacyjnym oraz sufitu w jednym z pokoi dla gości. Decyzja została wykonana terminowo.

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – higienicznym oraz sanitarno – technicznym.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną z usług.

W ewidencji ujęto 58 zakładów, z których w 2017 roku skontrolowano 18. Jest to jedna z najliczniejszych grup nadzorowanych obiektów, w skład której wchodzi zakłady o różnicowanym standardzie świadczonych usług i wyposażenia, od małych jednostanowiskowych zakładów po duże wielostanowiskowe, świadczące więcej niż jedną z ww. usług, np. kosmetyczne, fryzjerskie i solarium.

W tej grupie obiektów nałożono trzy mandaty karne na łączną kwotę 800zł za brudne narzędzia i przybory oraz wyposażenie zakładów, a także brak lub nieprawidłowo

przeprowadzaną dezynfekcję narzędzi. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę bieżącego stanu sanitarnego.

Ponadto wydano dwie decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami ścian w szatni dla personelu oraz blatu szafki w pomieszczeniu świadczenia usług, a także opracowanie i wdrożenie procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Decyzje zostały wykonane terminowo.

Uwzględniając zarówno stan sanitarno – higieniczny jak i sanitarno – techniczny wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające.

Przystanek kolejowy

Obiekt wyposażony jest w zadaszony peron oraz prowadzący do niego tunel komunikacyjny, ławki i kosze na odpady komunalne. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego i technicznego. Utrzymaniem czystości zajmuje się firma zewnętrzna działająca na zlecenie podmiotu zarządzającego obiektem.

Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 2 usytuowane w centrum miasta przy głównych arteriach komunikacyjnych. Przeprowadzone kontrole wykazały, że utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i technicznym, wyposażone w wiaty, ławki oraz kosze na śmieci. Sprzątane są codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gminy.

Domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe

W ewidencji ujęto 6 obiektów. Są to dysponujące prosektoriami i chłodniami dwa domy przedpogrzebowe oraz cztery zakłady pogrzebowe, które w ramach realizacji usług związanych z organizacją pochówku korzystają z zaplecza innych podwykonawców. Większość domów i zakładów pogrzebowych dysponuje własnymi środkami transportu spełniającymi wymagania techniczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich.

Wydana w 2016r. decyzja administracyjna nakazująca naprawę lub wymianę uszkodzonej powierzchni stołu sekcyjnego dla Zakładu Pogrzebowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. przy ul. Chorzowskiej 34 została wykonana terminowo w 2017r.

Apteki

W ewidencji ujęto 14 obiektów, skontrolowano 6.

Dla **Apteki przy ul. Wodnej 8** w dniu 23.10.2017r. wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami ścian w komorze przyjęć połączonej z szatnią dla personelu oraz przy wejściu do pomieszczeń piwnicznych, w których użytkowane są magazyny i pomieszczenie gospodarcze, z terminem realizacji do dnia 15.03.2018r. W związku z powyższym obiekt oceniono jako **zły** pod względem technicznym. Apteka funkcjonuje.

W tej samej aptece ze względu na stwierdzone nieprawidłowości sanitarno – higieniczne - brudne pomieszczenie gospodarcze - na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 100 zł. Przeprowadzona kontrola sanitarna wykazała poprawę stanu sanitarno – higienicznego.

Uwzględniając stan sanitarno – higieniczny i sanitarno – techniczny pozostałe skontrolowane apteki oceniono jako zadawalające.

Stacje paliw

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje 5 stacji paliw, z których skontrolowano 2. Wszystkie dysponują toaletami dla klientów, z których większość dostosowana jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Wyposażone były w bieżącą ciepłą i zimną wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz środki higieny i preparaty dezynfekcyjne. Utrzymaniem porządku i bieżącej czystości zajmują się pracownicy stacji.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarnych i technicznych, obydwa oceniono jako zadawalające.

Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 72 obiekty. Są to place zabaw i piaskownice oraz teren rekreacyjny przy zbiorniku wodnym na terenie OSiR „Skałka”, których dysponentami są gmina, spółdzielnie mieszkaniowe. Skontrolowano 12 placów zabaw i piaskownic nadzorowanych przez gminę. We wszystkich, przed sezonem wymieniono piasek, w większości odnowiono obudowy piaskownic i urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w większości w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządca zlecił firmie zewnętrznej.

Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym.

Obiekty kulturalne

W ewidencji ujęto 11 obiektów - muzeum, domy kultury oraz biblioteki publiczne.

W 2017 roku skontrolowano Muzeum Powstań Śląskich, którego stan sanitarno – techniczny i sanitarno – higieniczny oceniono jako dobry. Obiekt zadbany, dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Utrzymaniem bieżącej czystości zajmują się pracownicy muzeum.

Podmioty lecznicze

W ewidencji ujęto 28 obiektów, z których skontrolowano 10.

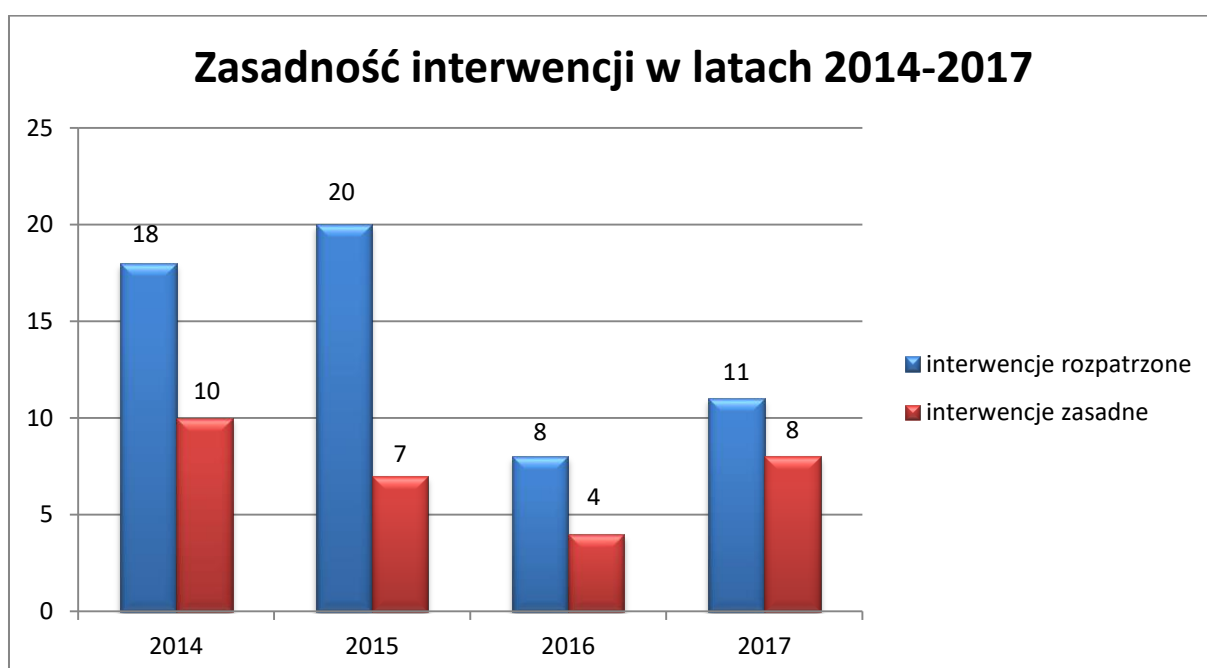
Analogicznie jak w latach ubiegłych we wszystkich obiektach nadzorem objęto sposób postępowania z odpadami i bielizną, a w całodobowych podmiotach leczniczych udzielających świadczenia zdrowotne również sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych, a także jakość ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii z rodzaju Legionella sp.

Wydana w 2016 roku decyzja administracyjna nakazująca w Oddziale Psychiatrycznym z Pododdziałem Detoksykacji Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych m.in. doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami ścian i sufitów w części pokoi łóżkowych, świetlicy i w palarni oraz łóżek pacjentów, stolików przyłóżkowych z terminem wykonania do dnia 30.09.2017 r. Decyzja została wykonana terminowo.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że sposób postępowania z odpadami medycznymi, bielizną i zwłokami był prawidłowy. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – higienicznym sanitarno – technicznym.

Interwencje

W 2017 roku wpłynęło 11 interwencji, z których 8 było częściowo lub całkowicie zasadnych. Jedna interwencja dotycząca nieprawidłowości w zakresie odprowadzania ścieków z terenu nieruchomości, po wstępnym rozpoznaniu, została przekazana do rozpatrzenia właściwemu organowi.

Wniesione interwencje dotyczyły głównie złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej oraz awarii urządzeń kanalizacyjnych i zalewania ściekami terenu nieruchomości, a także uciążliwości powodowanych przez lokatorów oraz złego stanu sanitarnego posesji i budynków mieszkalnych.

W trakcie przeprowadzanych kontroli najczęściej potwierdzały się interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej oraz awarii urządzeń kanalizacyjnych i zalewania ściekami terenu nieruchomości.

Przeprowadzone kontrole wykazywały zwykle, że zarządcy budynków niezwłocznie podejmowali działania w kierunku likwidacji rozlewisk ścieków, a miejsca po zalaniu poddawane były dezynfekcji.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w jednym z zakładów fryzjersko – kosmetycznych tj. brudnymi narzędziami i przyborami fryzjerskimi, pomieszczeniami oraz wyposażeniem, a także brakiem preparatu do dezynfekcji narzędzi w pełnym zanurzeniu, nałożono mandat karny na kwotę 300 zł.

Na pływalni krytej za brudne rynny przelewowe basenu pływackiego na osobą odpowiedzialną nałożono mandat karny na kwotę 150 zł.

Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały poprawę bieżącego stanu sanitarnego obydwu obiektów.

W związku z obecnością bakterii E.coli oraz Pseudomonas aeruginosa w niecce basenu uzdatnianego metodą ekologiczną na terenie OSiR „Skałka” wydano decyzję administracyjną nakazującą w terminie natychmiastowym doprowadzenie paramentów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie wyników badań laboratoryjnych wody przesłanych przez zarządcę obiektu stwierdzono wykonanie decyzji.

Podsumowanie

- ✓ W 2017 roku, podobnie jak roku 2016, adresatem największej liczby decyzji administracyjnych w stosunku do liczby skontrolowanych obiektów, były pływalnie.
- ✓ W ramach nadzoru nad przestrzeganiem wymagań sanitarno-higienicznych w obiektach użyteczności publicznej nałożono 5 mandatów karnych na łączną kwotę 1050zł. Dwa z nich nałożono w wyniki kontroli interwencyjnych.
- ✓ W stosunku do 2016 roku wzrosła liczba wniesionych interwencji oraz odsetek interwencji częściowo lub całkowicie zasadnych. Najczęściej potwierdzały się interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej i awarii kanalizacji.
- ✓ W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 4 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji i 5 postanowień opiniujących sprowadzenie zwłok/szczątków z zagranicy do Świętochłowic.
- ✓ W 2017 roku opracowano jedną opinię dotyczącą warunków higieniczno – sanitarnych imprezy masowej organizowanej na terenie miasta.

OCENA JAKOŚCI SANITARNEJ WODY W ROKU 2017 NA TERENIE MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały monitoring jakości wody obejmujący wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłą wodę użytkową oraz wodę na pływalniach.

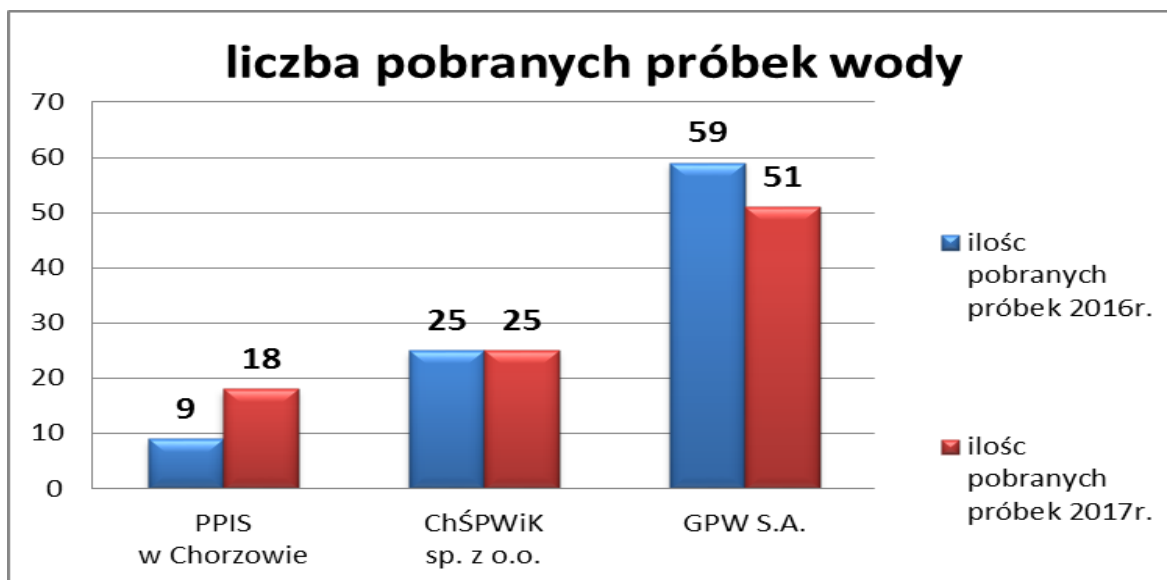
1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Miasto zaopatrywane jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ramach wodociągu grupowego stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Katowicach. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r. poz. 1989) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2017r. pobrano **94** próbki wody, w tym:

- w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego – **18 próbek**
- w ramach wewnętrznej kontroli przez:
 - Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. - **25 próbek**
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. – **51 próbek**

Wykres 1. Liczba próbek pobranych w latach 2016 -2017

Na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych pobranych próbek stwierdzono, że w zakresie badanych parametrów mikrobiologicznych, fizykochemicznych i organoleptycznych, woda na terenie miasta Świętochłowice spełniała wymagania

rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r. poz. 1989).

2. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r. poz. 1989), sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w instalacjach wewnętrznych obiektów zamieszkania zbiorowego oraz przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

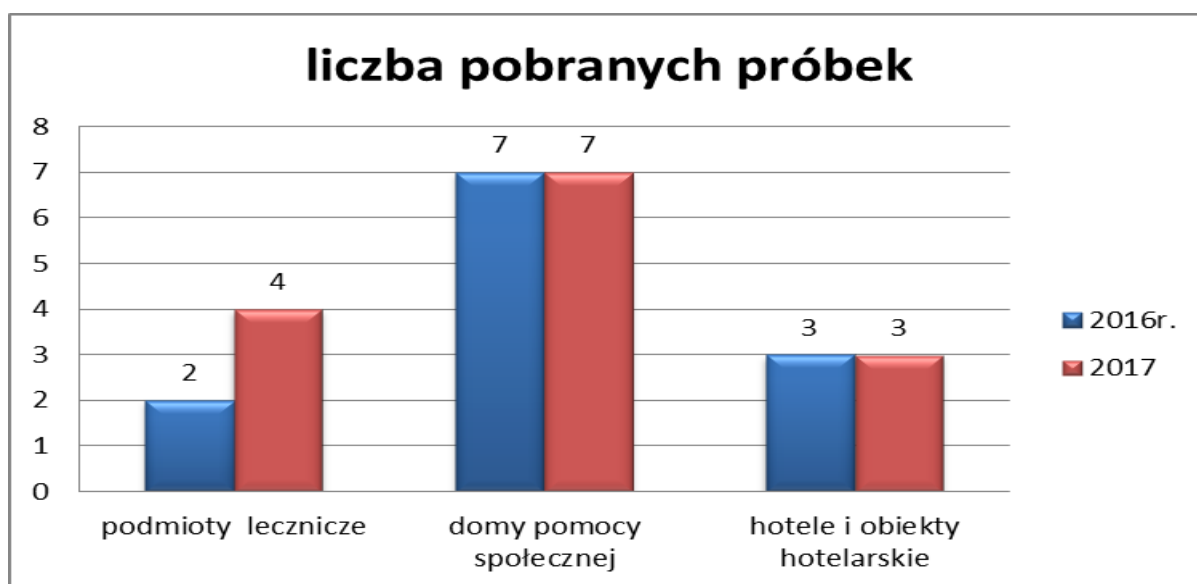
Skontrolowano łącznie **4 obiekty**, w których pobrano **14 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.*

Dla jednego obiektu wydano dwie decyzje administracyjne:

1) nakazującą podjęcie natychmiastowych działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella sp.* oraz wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów w łazience, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13.11.2015r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2015r., poz 1989),

2) nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Decyzje zostały wykonane w terminie.

Wykres 2. Liczba pobranych próbek ciepłej wody użytkowej w latach 2016 -2017

3. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. 2015r. poz. 2016), zarządcy zgodnie z ustalonym harmonogramem, na bieżąco przesyłali sprawozdania z badań laboratoryjnych próbek wody pobranych na pływalniach. Na tablicach informacyjnych w obiektach oraz na stronach internetowych umieszczane były komunikaty o jakości wody oraz roczna ocena jakości wody.

W ramach kontroli wewnętrznej zarządcy pobrali łącznie **161 próbek** wody na pływalniach, z których 32 zakwestionowano.

Pływalnie kryte

Najczęściej przekroczonymi parametrami były ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ oraz mętność. Zarządcy pływalni niezwłocznie informowali PPIS w Chorzowie o przekroczonych parametrach oraz o podejmowanych działaniach naprawczych, które najczęściej obejmowały dezynfekcję zbiorników wyrównawczych, chlorowanie oraz przepłukiwanie filtrów.

Przed wydaniem zbiorczej oceny rocznej PPIS pobrał próbki wody do badań laboratoryjnych z niecek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków.

W próbce ciepłej wody pobranej z natrysku na pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skałka” przy ul. Zubrzyckiego 38, stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii Legionella sp. Wydano dwie decyzje administracyjne: natychmiastową nakazującą podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję bakterii Legionella sp., demontaż perlatorów i urządzeń prysznicowych oraz nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Przedmiotowe decyzje zostały wykonane.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli oraz sprawozdań z badań laboratoryjnych wody stwierdzono, że zarządcy sprawują nadzór nad obiektami w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne osób z nich korzystających. W związku z powyższym dla dwóch obiektów wydano dwie oceny stwierdzające, że woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. 2015r. poz. 2016).

Pływalnia odkryta

Na nadzorowanym terenie znajduje się jedna, sezonowa pływalnia odkryta w Ośrodku Sportu i Rekreacji „Skałka” przy al. Parkowej. W obiekcie znajdują się dwie niecki basenowe – basen ekologiczny z biologicznym systemem oczyszczania wody oraz brodzik z wodą uzdatnianą metodą chemiczną.

W brodziku największy problem stwarzało uzyskanie odpowiedniej wartości chloroformu oraz ΣTHM . Pomimo podejmowanych przez zarządcę obiektu działań naprawczych, utrzymywały się niewielkie przekroczenia powyższych parametrów.

W całym sezonie nie odnotowano przekroczeń mikrobiologicznych, a zarządca wywiązywał się z obowiązków nałożonych rozporządzeniem.

W dniu 21.06.2017r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał zbiorczą, roczną ocenę jakości wody stwierdzającą, że woda spełniała wymagania ww. rozporządzenia.

Uzdatnianie wody w basenie ekologicznym oparte jest na technologii stawu naturalnego, metodą biologiczną, bez stosowania chemicznych środków dezynfekcyjnych. Bardzo trudne do osiągnięcia są wymagania mikrobiologiczne wody określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim

powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. 2015r. poz. 2016), ze względu na niestosowanie środków chemicznych do dezynfekcji wody.

Najczęściej przekroczonymi parametrami były E. coli oraz Pseudomonas aeruginosa. Każdorazowo zarządca informował o występujących przekroczeniach oraz podejmował działania mające na celu doprowadzenie parametrów wody do stanu zgodnego z wymaganiami, które najczęściej polegały na zwiększeniu prędkości obiegu wody w systemie cyrkulacji oraz dolewaniu świeżej.

W 2017r. odnotowano jedną interwencję dotyczącą złej jakości wody w basenie ekologicznym. Na podstawie przedstawionych przez zarządcę raportów z badań stwierdzono obecność bakterii Pseudomonas aeruginosa oraz Escherichia coli. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie jakości wody w niecce basenu do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Na podstawie przedłożonych wyników badań stwierdzono wykonanie przedmiotowej decyzji.

Na podstawie wyników badań laboratoryjnych próbek wody pobranych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie w trakcie trwania sezonu letniego, stwierdzono również obecność bakterii E. coli oraz Pseudomonas aeruginosa. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie jakości wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie raportów z badań przedstawionych przez zarządcę stwierdzono wykonanie decyzji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał zbiorczą roczną ocenę jakości wody, stwierdzającą, że woda nie spełniała wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016).

Ocena warunków higieny pracy w zakładach pracy w Świętochłowicach w 2017r.

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2017r. obejmowała ewidencją 217 zakładów pracy (Tab.1), zatrudniających ogółem 6593 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowaną większość stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2015	2016	2017
Liczba zakładów objętych nadzorem	220	227	217

Tab.1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2015-2017

Lata	2015	2015	2017
Liczba pracowników w nadzorowanych zakładach	6457	6483	6593

*Tab.2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach
w latach 2015-2017*

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł metalowy, spożywczy, lekki, usługi budowlane, komunalne, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej.

Działania kontrolne pozwalają na:

- ustalenie rodzaju występujących na stanowiskach pracy czynników szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych,

- ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów,
- podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki rakotwórcze i mutagenne,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin wprowadzanych do obrotu, stwarzających zagrożenia dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- udostępniania na rynku oraz stosowania produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu detergentów,
- zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W 2017 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 90 kontroli (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole problemowe i doraźne). Skontrolowano 71 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 3143 pracowników.

Lata	2015	2016	2017
Liczba zakładów skontrolowanych	69	70	71

Tab.3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2015-2017

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- brak aktualnych wyników pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- przekroczenia wartości NDSiN czynników szkodliwych na stanowiskach pracy i brak działań zmierzających do ograniczenia ryzyka z tym związanego.

W 2017r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 35 decyzji administracyjnych (Tab. 4) zawierających 108 nakazów m.in. w zakresie:

- substancji i mieszanin chemicznych: 16 nakazów,
- substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym: 1 nakaz,
- czynników biologicznych w środowisku pracy: 1 nakaz,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy: 20 nakazów,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN: 13 nakazów,
- oceny ryzyka zawodowego: 5 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń pracy: 14 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 33 nakazy,
- odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej: 3 nakazy,
- instrukcji stanowiskowych bhp: 2 nakazy.

Lata	2015	2016	2017
Liczba decyzji	41	29	35

Tab.4 Liczba decyzji wydanych w latach 2015-2017

Spośród 217 nadzorowanych zakładów pracy stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 9 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2017r. dotyczyły głównie branż o następujących profilach produkcji:

- PKD 10 produkcja przypraw - w 1 zakładzie,
- PKD 16 produkcja wyrobów z drewna - w 2 zakładach,
- PKD 25, 29 produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń oraz produkcja części do pojazdów - w 2 zakładach,
- PKD 49 transport drogowy towarów (wykonywanie opakowań do transportu materiałów oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych) oraz transport kolejowy (remont i wymiana torów) - w 3 zakładach,
- PKD 36 pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody - w 1 zakładzie.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w transporcie drogowym towarów przy wykonywaniu opakowań do transportu oraz produkcji metalowych wyrobów narażeni byli zarówno na hałas, drgania mechaniczne, pyły przemysłowe jak również na substancje chemiczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2017r. zatrudnionych było 212 pracowników (w 2016r. - 167 osób) z czego:

- przy produkcji przypraw - 4 pracowników,
- przy produkcji wyrobów z drewna - 13 pracowników,
- przy produkcji metalowych wyrobów gotowych - 23 pracowników,
- przy produkcji opakowań do transportu materiałów oraz produkcji wyrobów metalowych (transport drogowy) - 149 pracowników,
- przy poborze uzdatniania i dostarczania wody - 16 pracowników,
- przy remontach i wymianie torów kolejowych - 7 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy, podobnie jak w latach ubiegłych był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie

stwierdzono w 7 nadzorowanych zakładach. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 3,1% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki.

W celu poprawy warunków pracy sporządzono i wdrożono program działań organizacyjno - technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

Nadzorem Sekcji Higieny Pracy objęto 3 zakłady, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Przeprowadzono 3 kontrole, podczas których oceniono sposób ograniczenia zagrożenia pracowników:

- badania profilaktyczne,
- szkolenia,
- zapewnienie pracownikom odzieży roboczej i sprzętu ochrony indywidualnej,
- warunki do higienicznego przechowywania odzieży i spożywania posiłków,
- prowadzenia wymaganej dokumentacji.

Najczęściej występujące czynniki rakotwórcze to promieniowanie jonizujące, pyły drewna twardego (buk, dąb) oraz substancja chemiczna o działaniu rakotwórczym (olej kreozotowy). Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach oceniono na 28, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 7. Została wydana 1 decyzja dot. uzupełnienia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 25 kontrole w 24 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników m.in. w placówkach służby zdrowia, zakładach produkcji żywności, zakładzie gospodarki odpadami, sklepach wielkopowierzchniowych oraz w bibliotekach.

W jednym zakładzie stwierdzono brak oceny ryzyka zawodowego pracowników dotyczącej narażenia na czynniki biologiczne. Została wydana 1 decyzja.

W 2017r. skontrolowano również 38 zakładów stosujących w działalności zawodowej niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny. Najczęściej były to substancje stosowane do produkcji mieszanin oraz farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej, odczynniki chemiczne.

Przeprowadzono 43 kontrole w tym zakresie.

Stwierdzono nieprawidłowości związane z nieprzestrzeganiem obowiązków wynikających m.in. z kodeksu pracy i rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych t.j. brak w ocenie ryzyka zawodowego informacji o zagrożeniach wynikających ze stosowania substancji lub mieszanin stwarzających zagrożenie, brak środków ochrony indywidualnej, brak środków neutralizujących oraz instrukcji magazynowania w magazynie produktów chemicznych, brak kart charakterystyki oraz spisu stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych, brak zgodnego z wymaganiami oznakowania stosowanych produktów chemicznych oraz pojemników zawierających te produkty.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 6 decyzji.

W Świętochłowicach wśród wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne jest producent, importer, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy).

W roku 2017 w zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora.

W trakcie kontroli oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych prawidłowych informacji dotyczących bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań i karty charakterystyki mieszanin chemicznych oraz niezbędną dokumentację).

Dla 4 produktów chemicznych sprawdzono pod względem wymagań karty charakterystyki i oznakowanie - nie wydano decyzji administracyjnej.

Sekcja Higieny Pracy skontrolowała 5 podmiotów stosujących produkty biobójcze.

Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie produkty posiadały wymagane pozwolenie.

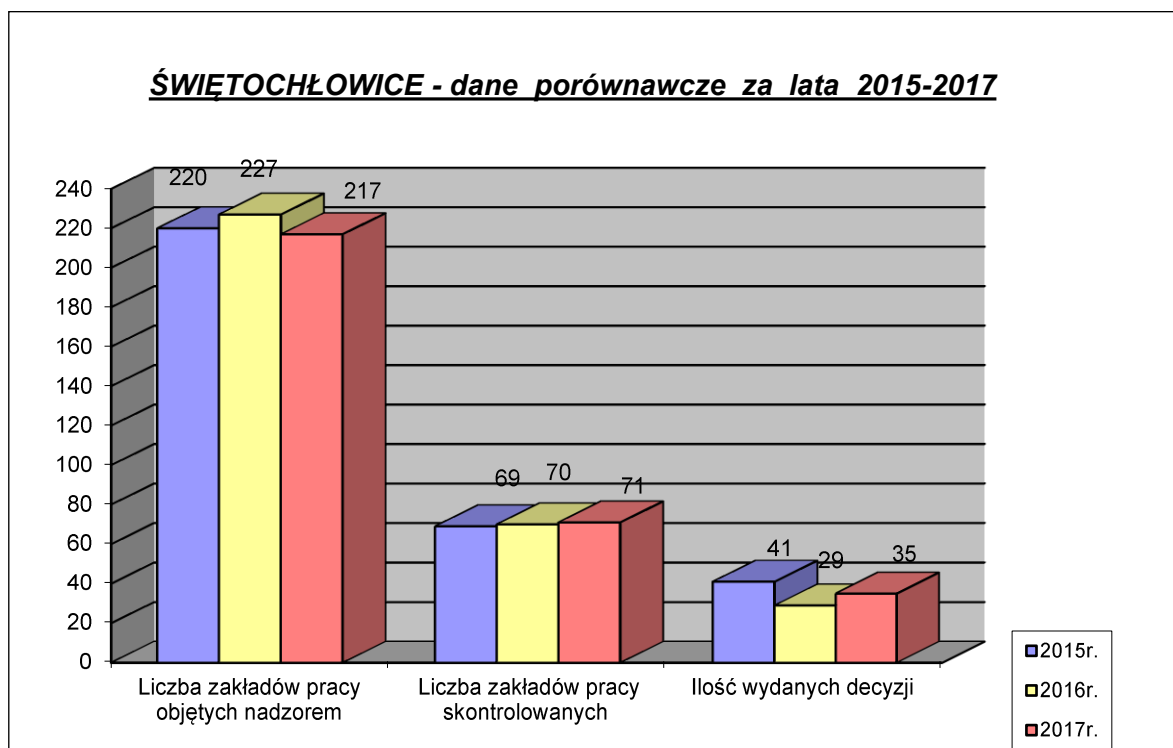
Mając na względzie przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 1 zakład stosujący w swojej działalności zawodowej prekursorzy narkotyków kat. 3.

Nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

Plan pracy obejmował również program wieloletni t.j. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas usuwania bądź zabezpieczania wyrobów zawierających azbest. W tym zakresie przeprowadzono 1 kontrolę w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem.

Kontynuowano nadzór nad warunkami pracy i przeprowadzono ocenę narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w 4 zakładach produkujących tworzywa sztuczne.

W roku 2017 skontrolowano warunki pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w 1 zakładzie gospodarki odpadami i ściekami.

Sekcja Higiena Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2017r. w związku z podejrzeniem choroby zawodowej przeprowadzono 9 postępowań dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w świętochłowickich zakładach pracy. Nie wydano decyzji w sprawie chorób zawodowych.

W ostatnich trzech latach liczba wydawanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab.5).

Lata	2015	2016	2017
Decyzje stwierdzające	1	0	0
Decyzje odmowne	1	1	0
RAZEM	2	1	0

Tab.5 Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2015-2017

Sekcja Higieny Pracy w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy realizuje także zadania z zakresu promocji zdrowia. We współpracy z Oświatą Zdrowotną w 2017r. współuczestniczono w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

Uczestniczono również w kampanii „Bezpieczni na starcie, zdrowi na mecie” poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Ponadto na kształtowanie prozdrowotnych zachowań zwracano uwagę podczas realizacji zadań z zakresu higieny pracy, tj. nadzoru nad warunkami pracy, postępowania w sprawie chorób zawodowych.

W 2017r. Sekcja Higieny Pracy prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Na terenie Świętochłowic nie ujawniono lokali w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Higiena dzieci i młodzieży

OCENA STANU SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

Ocenę stanu sanitarnego placówek oświatowo-wychowawczych dokonano na podstawie analizy wyników kontroli, które zostały przeprowadzone w ubiegłym roku, mając na uwadze przede wszystkim warunki higieniczno-zdrowotne i bezpieczeństwo pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

W 2017 roku nadzorem objętych było **38** zakładów stałych oraz **4** placówki wypoczynku, w których zorganizowano 4 turnusy.

Ogółem przeprowadzono **63** kontrole, wydano **8** decyzji administracyjnych - prolongujących oraz **2** decyzje płatnicze na sumę **114 zł**.

Mandatów karnych nie nałożono.

ŻŁOBKI

Na nadzorowanym terenie funkcjonuje siedem żłobków, w ubiegłym roku uruchomiono dwie nowe placówki. W żłobkach tych opiekę zapewnioną ma 151 dzieci.

Kontrole wykazały, iż stan techniczny oraz sanitarno-higieniczny placówek był dobry.

PRZEDSZKOLA

Nadzorem objętych było 13 placówek. W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie przedszkola. Stan techniczny i sanitarno-higieniczny placówek był dobry.

Stan sanitarno-techniczny uległ poprawie:

- w Przedszkolu Miejskim Nr 2 – wykonano renowację podłóg parkietowych oraz wybudowano i ogrodzono miejsce do gromadzenia odpadów,

- w Przedszkolu Miejskim Nr 7 –w części pomieszczeń sanitarnych wymieniono stolarkę drzwiową, usunięto zawilgocenie ścian i uzupełniono glazurę. Ponadto wymalowano ściany w pomieszczeniach sanitarnych, w części sal dla dzieci oraz szatni.

W części placówek dyrektorzy we własnym zakresie przeprowadzili remonty bieżące. Zakres prac obejmował malowanie ścian, naprawę podłóg, renowację stolarki drzwiowej, naprawę i wymianę urządzeń sanitarnych i armatury.

Ponadto zakupiono nowe stoliki i krzesła.

Warunki do utrzymania higieny są prawidłowe, we wszystkich placówkach zapewniona jest bieżąca ciepła woda do mycia rąk i mydło w dozownikach. Ręczniki wielokrotnego i dodatkowo jednorazowego użycia zapewnione są w dziewięciu placówkach, natomiast w czterech placówkach są ręczniki jednorazowego użycia.

Wszystkie przedszkola posiadają na wyposażenie, sprzęt i zabawki obwiązujące certyfikaty i oznakowania.

◀ W jednym przedszkolu dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. Zmierzono 99 dzieci, wszystkie dzieci siedziały prawidłowo (**100%**). W roku 2016 dokonano oceny w dwóch przedszkolach (231 dzieci) i również wszystkie przedszkolaki korzystały z prawidłowych stanowisk pracy.

◀ Wszystkie placówki prowadzą żywienie dzieci w przedszkolu. W dziesięciu przedszkolach posiłki przygotowywane są na miejscu, natomiast trzy placówki korzystają z usług cateringowych.

◀ Piaskownice są zabezpieczane przed dostępem zwierząt i możliwością zanieczyszczenia piasku odchodami zwierząt. Teren działek przedszkolnych jest ogrodzony i uporządkowany. W jednym przedszkolu na zniszczone ogrodzenie wydano decyzję administracyjną.

◀ Urządzenia sportowo-zabawowe na działkach przedszkolnych podlegają okresowym przeglądom, które dokonywane są przez zewnętrzne firmy, a na bieżąco są remontowane i konserwowane przez pracowników przedszkoli.

SZKOŁY

W roku 2017 skontrolowano 10 szkół wszystkich typów (100% będących pod nadzorem). Do placówek tych uczęszczało ogółem 3777 uczniów.

Jedna placówka (Zespół Szkół i Pracy Pozaszkolnej) w dalszym ciągu jest w złym stanie technicznym. W szkole tej nadal brak jest bieżącej ciepłej wody do mycia rąk.

W szkołach przeprowadzono remonty bieżące - naprawa podłóg i wymiana wykładzin, naprawa stolarki drzwiowej oraz odnowienie ścian w pomieszczeniach szkolnych. Wybudowano dwie zewnętrzne siłownie i plac zabaw dla dzieci młodszych.

Ponadto doposażono placówki w nowe meble edukacyjne.

◀ W ubiegłym roku w dwóch szkołach podstawowych przeprowadzono badania w zakresie dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii. Zmierzono 552 uczniów, wszyscy uczniowie (**100%**) korzystali z mebli dostosowanych do stanowisk pracy ucznia, podobnie jak w roku 2016.

W skontrolowanych szkołach meble oznakowane były zgodnie z obowiązującą Polską Normą.

◀ Przeprowadzono analizę tygodniowych rozkładów lekcyjnych. Oceniono rozkłady w 10 szkołach. Wszystkie ocenione rozkłady były prawidłowe, zgodne z wymogami rozporządzenia.

◀ Ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk zapewnione były w **100%** szkół, podobnie jak w roku 2016.

We wszystkich szkołach sanitariaty zaopatrzone były w mydło oraz papier toaletowy.

◀ Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego.

Z urządzeń natryskowych uczniowie nie korzystają systematycznie po zajęciach wychowania fizycznego, natomiast w trzech wykorzystywane są sporadycznie, w dwóch tylko po zajęciach dodatkowych, a w jednej są nieczynne.

◀ Szkoły zapewniły wszystkim uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.

◀ W minionym roku sprawozdawczym jedna szkoła nie prowadziła dożywiania, w ośmiu szkołach posiłki przygotowywane były na miejscu, a jedna szkoła korzystała z usług cateringowych.

W 2017 roku zwiększyła się liczba uczniów korzystających z obiadów w stołówkach szkolnych.

Z obiadów korzystało **25,4%** uczniów uczęszczających do szkół (w roku 2016 – **19,7%**), w tym **20,5%** obiadów finansowanych było przez Ośrodek Pomocy Społecznej, a w roku 2016 – **30,8%**.

W **70%** szkół zapewniono możliwość wypicia ciepłego napoju (mleko).

◀ W dalszym ciągu szkoły uczestniczą w akcji „Warzywa i owoce”. W 2017 roku z akcji skorzystało siedem szkół podstawowych podobnie jak w roku 2016.

◀ W 2017 roku w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ocenę realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach.

We wszystkich skontrolowanych szkołach substancje chemiczne oznakowane były zgodnie z wymogami oraz posiadały wymagane karty charakterystyki. W pracowniach chemicznych udostępniono do wglądu aktualne spisy będących na stanie substancji chemicznych.

PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Placówka przeznaczona jest dla osób z upośledzeniem i kalectwem w stopniu znacznym.

Stan techniczny oraz sanitarno-higieniczny obiektu jest dobry.

OCHRONKA

Na terenie miasta funkcjonuje jedna ochronka charytatywna prowadzona jest przez Parafię. Stan sanitarno-higieniczny placówki jest dobry.

ŚWIETLICE SOCJOTERAPEUTYCZO-ŚRODOWISKOWE

W 2017 roku działalność opiekuńczo-wychowawcza prowadzona była w trzech świetlicach w godzinach popołudniowych. Stan sanitarno-techniczny był zgodny z wymogami.

PLACÓWKI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2017 roku podczas wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono 4 kontrole, w tym trzy w okresie ferii zimowych i jedną w okresie wakacji letnich.

Na nadzorowanym terenie organizowany był wyłącznie wypoczynek w miejscu zamieszkania, w zakładach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem.

We wszystkich placówkach zapewnione były odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

1.1 Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Świętochłowice

- w 2017 r. wydano cztery opinie dla planów zagospodarowania przestrzennego Świętochłowic (o trzy więcej w stosunku do roku 2016 r.) oraz trzy opinie sanitarne dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Projektami zmiany planów zagospodarowania przestrzennego objęto około 3,6 % powierzchni miasta,
- dla Miasta Świętochłowice dwukrotnie uzgodniono odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sprawy dotyczyły dwóch planów zagospodarowania przestrzennego, w których dokonano niewielkich zmian związanych m.in. ze zmianą wskaźników zabudowy terenu usług handlowych, doprecyzowaniem zapisów, zmianą definicji pojęć itp.),
- poszczególne wnioski obejmowały głównie tereny ograniczone kilkoma ulicami i tereny w okolicy jednej ulicy oraz większe obszary miasta – fragmenty dzielnic. Dla Miasta Świętochłowice przeanalizowano projekty planów o powierzchniach od 0,35 ha do około 30,6 ha. W opisywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno – ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz rozmieszczenie obszarów o określonym przeznaczeniu (np. bliskość terenów przemysłowych i mieszkalnych, obecność obszarów zieleni izolacyjnej).

Dla obszarów planu ustalano zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego m.in. poprzez:

- nakaz stosowania proekologicznych źródeł ciepła do celów grzewczych oraz socjalno – bytowych,
- nakaz ochrony przed hałasem terenów zabudowy mieszkaniowej,
- nakaz odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej,
- zakaz zagospodarowania terenów na cele związane z magazynowaniem odpadów oraz prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami,
- zakaz prowadzenia działalności, której uciążliwości wykraczają poza granicę działki budowlanej, do której prowadzący posiada tytuł prawny,

- nakaz wykonania nawierzchni utwardzonej umożliwiającej odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych poprzez separatory błota i oleju (w przypadku lokalizacji miejsc postojowych dla parkingów o powierzchni powyżej 0,1ha).

Plany zagospodarowania przestrzennego zmieniały przeznaczenie obszarów przede wszystkim pod tereny zabudowy usługowej, mieszkaniowej (wielorodzinnej i jednorodzinnej), rekreacyjnej (zieleni urządzonej), a w dalszej kolejności przemysłowo – produkcyjnej. Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. Tereny o charakterze uciążliwym (np. produkcyjno – przemysłowe) wyznaczano w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej.

W mieście Świętochłowice, przy braku planu zagospodarowania, za każdym razem występowało o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

W 2017 r. od Prezydenta Miasta Świętochłowice wpłynęły następujące wnioski:

- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Świętochłowice dla obszaru na terenie miasta Świętochłowice położonego w rejonie ulicy Przemysłowej, linii kolejowej Katowice – Gliwice oraz granicy administracyjnej miasta,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Świętochłowice dla obszaru na terenie miasta Świętochłowice ograniczonego ulicami: Chorzowską, Bytomską, Krasickiego i Korfantego,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Świętochłowice w rejonie ulic Chorzowskiej, Bytomskiej oraz projektowanej drogi północ – południe (zatwierdzonego uchwałą nr V/33/15 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 28 stycznia 2015 r., ogłoszoną w Dz. Urz. Woj. Śl. z 2015 r., poz. 594 z dnia 6 lutego 2015 r.), dla obszarów w rejonie ulic Sudeckiej i Stawowej,
- projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Świętochłowice dla obszaru położonego w północno – zachodniej części Miasta Świętochłowice, w rejonie ulicy Żelaznej i Chrobrego.

1.2 Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2017 roku wydano jedno uzgodnienie w formie opinii sanitarnej dla przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (o jedno więcej niż w roku poprzedzającym).

Na terenie Świętochłowic uzgodniono uwarunkowania środowiskowe dla następujących inwestycji:

- rozbudowa ulicy Bytomskiej (S 9800) w Świętochłowicach wraz z przebudową odwodnienia i oświetlenia ulicznego oraz kolidującej infrastruktury technicznej z uwzględnieniem budowy sygnalizacji dla pieszych przy skrzyżowaniu z ulicą Sikorskiego i rozbiórką budynku mieszkalnego położonego przy skrzyżowaniu ulic Chorzowska – Bytomska.

Przy uzgadnianiu przedsięwzięcia przede wszystkim zwracano uwagę na:

- postępowanie z odpadami,
- ochronę środowiska wodno – gruntowego (stosowanie sprawnego systemu odwodnienia),
- ochronę przed hałasem (zastosowanie odpowiedniej nawierzchni dróg, montaż ekranów akustycznych),
- stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- warunki socjalno – bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

Ponadto Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w przypadku Miasta Świętochłowice, uzgodniła 8 warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (o 6 mniej w stosunku do roku 2016) – m.in. dla obiektu technicznego (budynek chłodni wentylatorowej), obiektów magazynowych oraz magazynowo – warsztatowych, budynków mieszkalnych (rozbudowa, zmiana sposobu użytkowania poddasza na cele mieszkalne) oraz handlowo – usługowych. Wśród uzgodnionych warunków zabudowy znalazła się jedna opinia negatywna.

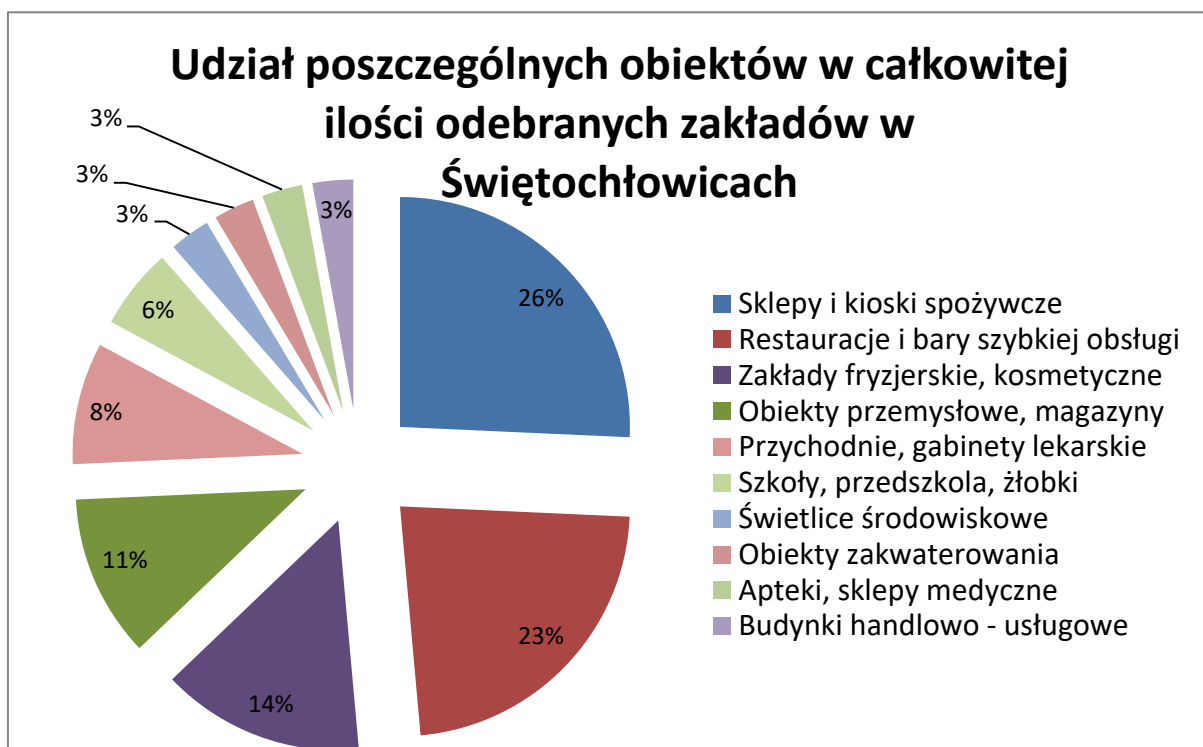
1.3 Uzgodnianie dokumentacji projektowych

W 2017 roku uzgodniono 14 dokumentacji projektowych (podobnie jak w roku poprzedzającym). Najwięcej uzgodnień było dla zakładów fryzjersko – kosmetycznych oraz gastronomicznych, a w dalszej kolejności obiektów oświaty oraz kiosków i sklepów spożywczych. Nie opiniowano projektów związanych z zakładami przemysłowymi oraz budynkami biurowymi. W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami sanitarnohigienicznymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

1.4 Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

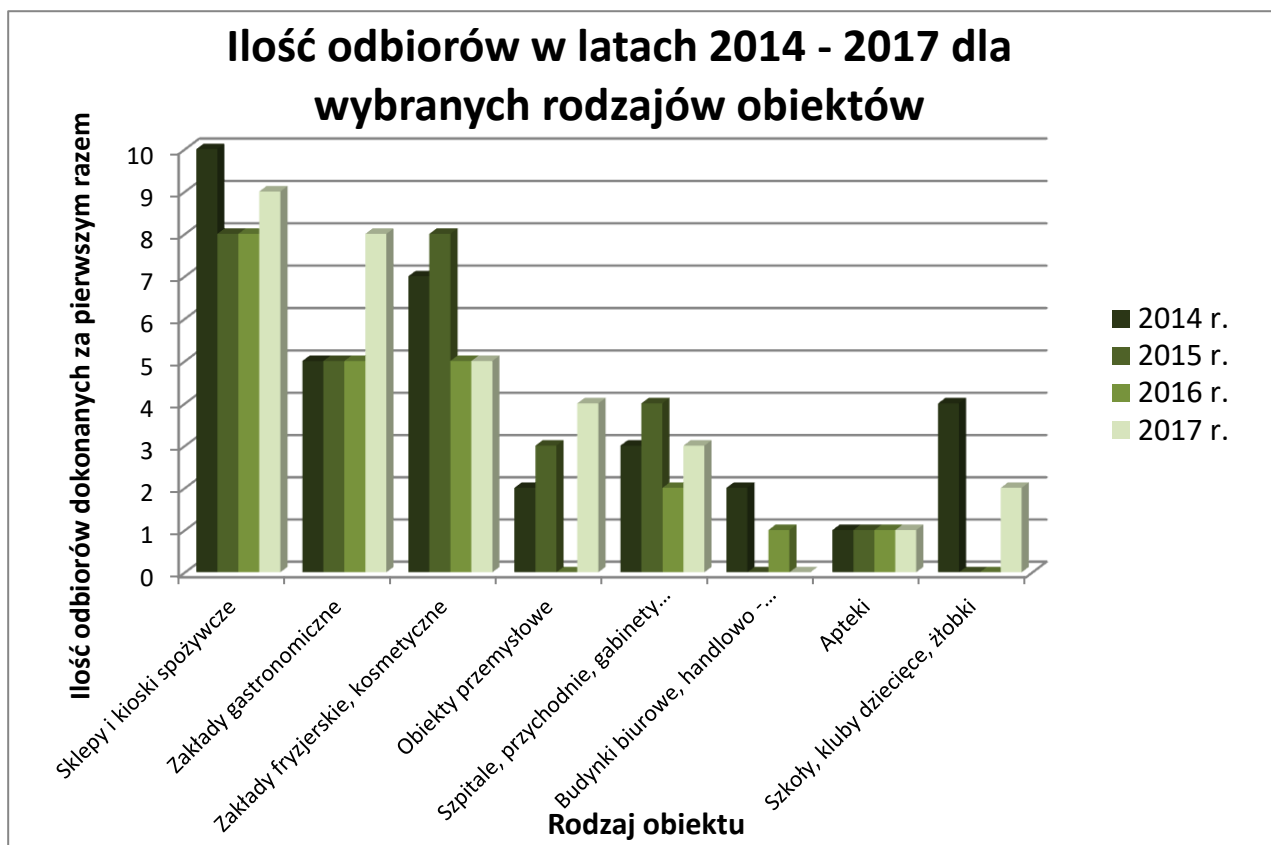
W 2017 r. wydano 35 opinii dopuszczających do użytkowania nowe bądź zmodernizowane placówki (o osiem więcej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 37 kontroli. W/w opinie zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: sklepy i kioski spożywcze (około 26% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), bary piwne, kawiarnie, lokale gastronomiczne (o łącznym udziale 23% wszystkich odbiorów), zakłady fryzjerskie i odnowy biologicznej (o udziale 14% wszystkich obiektów), obiekty przemysłowe (11%), przychodnie i gabinety lekarskie (o udziale 8%) oraz obiekty oświaty – przedszkola, żłobki (w sumie 6%). Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami sanitarnohigienicznymi. Jednak pewna część z nich wymagała powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Powodem ponownych kontroli było przede wszystkim: brak wyposażenia obiektu, brak niezbędnych punktów wodnych czy zmiany w układzie pomieszczeń wpływające na stan sanitarny. Najgorzej przygotowane do odbioru były nieduże zakłady gastronomiczne i bary szybkiej obsługi oraz obiekty oświaty (żłobek). Najlepiej przygotowane były obiekty służby zdrowia (gabinety lekarskie, przychodnie) – podobnie tendencje zaobserwowano w 2016 r.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Świętochłowic przedstawiono na wykresie poniżej:

Wykres 1. Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach

Na wykresie 2 przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. Można zaobserwować, że w stosunku do roku 2016 r. nastąpił niewielki wzrost ilości otwieranych sklepów i kiosków spożywczych oraz obiektów służby zdrowia. Znacznie zwiększyła się ilość odbiorów zakładów gastronomicznych oraz obiektów oświaty i zakładów przemysłowych (w 2016 r. nie dokonywano odbiorów obiektów oświaty i zakładów przemysłowych). Ilość nowopowstających obiektów biurowych oraz budynków handlowo – usługowych utrzymuje się w Świętochłowicach na niskim poziomie od kilku lat. W latach 2014 – 2017 w Świętochłowicach każdego roku otwierano jedną nową aptekę.

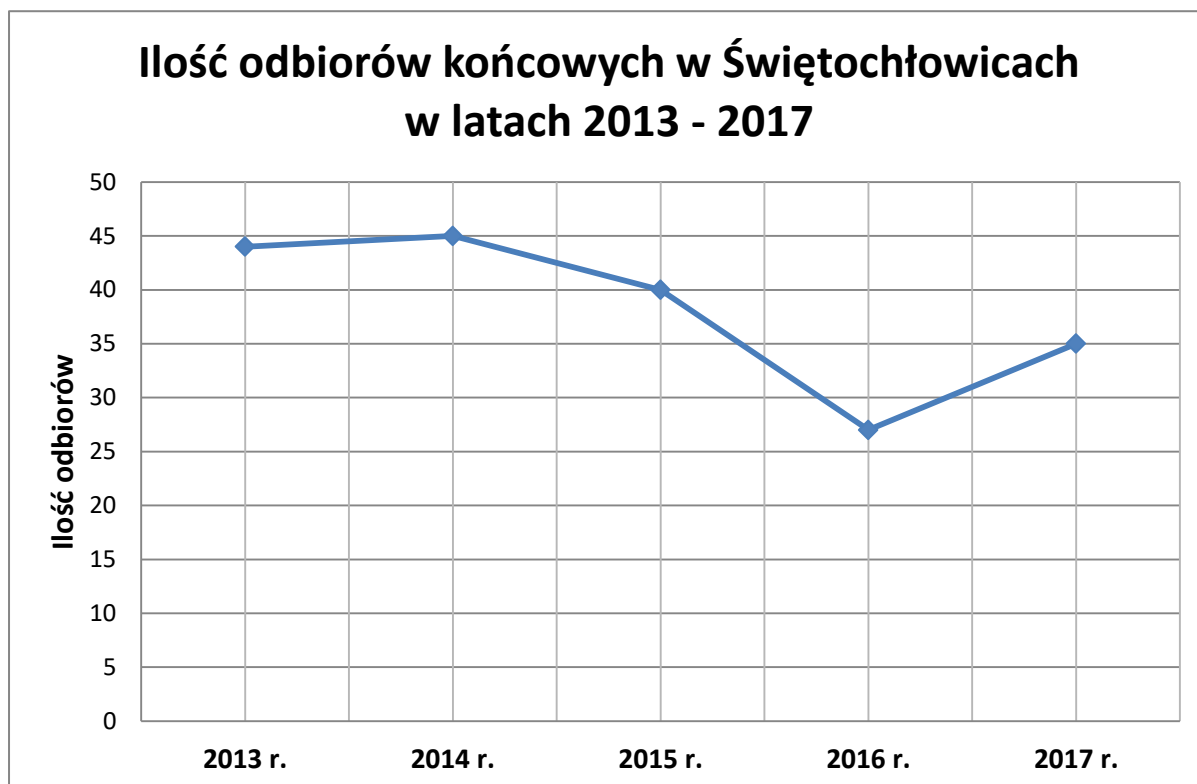

Wykres 2. Ilość odbiorów w latach 2014 – 2017 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Budynek Centrum Badawczo – Rozwojowego INVESTEKO S.A. przy ulicy Wojska Polskiego 16 G,
- ✓ Zespół saun na terenie basenu miejskiego przy ulicy Zubrzyckiego 38,
- ✓ Obiekt hotelarski przy ulicy Łagiewnickiej 45,
- ✓ Restauracja „SKAŁKA” przy Alei Parkowej 1,
- ✓ Gabinety lekarskie „BioMed Complex” przy ulicy Bytomskiej 38b.

Na wykresie 3 przedstawiono ilość odbiorów końcowych w Świętochłowicach w latach poprzedzających. Od 2014 r. do 2016 r. obserwowano znaczny spadek ilości odbieranych zakładów/obiektów w mieście. Sytuacja uległa zmianie w 2017 r. (odebrano o osiem obiektów więcej niż w roku poprzedzającym).

Wykres 3. Ilość odbiorów końcowych w Świętochłowicach w latach 2013 – 2017.

Łączna ilość opinii związana z kontrolami na terenie Miasta Świętochłowice wydana w porozumieniu z poszczególnymi Sekcjami PSSE w Chorzowie przedstawiona została w tabeli 1 zamieszczonej poniżej. Kontrole dokonywane były przede wszystkim na wnioski indywidualnych inwestorów oraz na wnioski Urzędu Miejskiego.

Tabela 1. Opinie wydane dla poszczególnych sekcji nadzoru bieżącego

L.p.	Znak sekcji	Warunki zabudowy	Uwarunkowania środowiskowe	Dokumentacje projektowe	Dopuszczenie do użytkowania
1.	HŻŻiPU	-	-	5	18
2.	HKiŚ	4	1	5	7
3.	HP	4	-	-	4
4.	HD	-	-	2	3
5.	EP	-	-	2	3
6.	Wet.	-	-	-	-
Ogółem:	-	8	1	14	35

Oświata Zdrowotna

Oświata Zdrowotna Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Chorzowie w 2017 r. realizowała zadania w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia wynikające z zapisów

Ustawy o PIS, realizacji Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce oraz potrzeb zdrowotnych środowiska. Zgodnie z wytycznymi wdrażała i realizowała:

PROGRAMY OGÓLNOPOLSKIE

1. Program edukacyjny zapobiegający nadwadze i otyłości „*Trzymaj Formę*” .
2. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.
3. Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce.
4. Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych. KIK 68.
5. Program profilaktyki zachorowań na raka szyjki macicy „*Wybierz Życie- Pierwszy Krok*”.
6. Bieg po zdrowie.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Celem działań było zwiększenie świadomości uczniów i ich rodziców na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie. Koordynowano realizację konkursu, dystrybuowano materiały edukacyjne, eksponowano plakaty, zamieszczono na stronie internetowej informacje nt. programu.

Adresaci programu:

- **1182** uczniów
- **227** rodziców i opiekunów

Zasięg programu:

- **10 szkół** podstawowych i gimnazjów (100 % placówek wytypowanych do realizacji programu)

Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Celem działań było zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia biernego i czynnego wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych, zapobieganie zwiększaniu się liczby osób rozpoczynających palenie, zapobieganie wzrostowi narażenia na dym tytoniowy w miejscach użyteczności publicznej. Organizowano akcje profilaktyczno, rozdawano materiały edukacyjne, udzielano porad nt. profilaktyki antytytoniowej i miejsc objętych zakazem palenia, przeprowadzano pomiar CO w wydychanym powietrzu, eksponowano plakaty.

W ramach ww. programu realizowane są następujące interwencje programowe i nieprogramowe:

- **Program Przedszkolnej Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”**

Celem działań było podniesienie poziomu wiedzy rodziców nt. ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy, zwiększenie wiedzy i umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, kiedy dorośli palą przy nich tytoń. Koordynowano realizację programu, rozdawano materiały edukacyjne, przeprowadzono szkolenie i narady.

Adresaci programu:

- dzieci, rodzice

Zasięg programu :

- 10 przedszkoli (100% wytypowanych placówek)
- 489 dzieci przedszkolnych (100% dzieci wytypowanych do realizacji programu)
- 162 rodziców i opiekunów

Światowy Dzień bez Tytoniu- 31 maja

Celem akcji było zapobieganie palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej i osób dorosłych. Przeprowadzono akcje profilaktyczno – edukacyjne, rozdawano ulotki , udzielano porad, przeprowadzano pomiar CO w wydychanym powietrzu, zamieszczono informację na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- społeczność lokalna

Zasięg akcji:

- 22 szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponagimnazjalne
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

• **Światowy Dzień Rzucania Palenia (16 listopada)**

Celem prowadzonych akcji była profilaktyka palenia tytoniu wśród młodzieży szkolnej, i osób dorosłych, poszerzanie wiedzy nt. szkodliwości czynnego i biernego palenia tytoniu, zapoznanie społeczeństwa z obowiązującymi regulacjami prawnymi w zakresie miejsc wolnych od dymu tytoniowego i zakazie palenia papierosów elektronicznych. Przeprowadzono akcje profilaktyczne, udzielano porad, rozdawano ulotki, pomiar CO w wydychanym powietrzu.

Adresaci:

- uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- placówki medyczne
- osoby odwiedzające stronę internetową PSSE w Chorzowie

Zasięg akcji:

- 22 szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponagimnazjalne
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

**Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania
Zakażeniom HIV w tym . Światowy Dzień AIDS.**

Celem działań było przekazanie wiedzy na temat zapobiegania zakażeniom HIV, zachęcanie do wykonania badań, propagowanie wierności partnerskiej oraz tolerancji wobec osób żyjących z HIV. Przeprowadzono narady, rozdawano materiały, eksponowano plakaty, zamieszczono informację nt. programu na stronie internetowej. W ramach innych akcji udzielano porad nt. profilaktyki HIV/AIDS.

Adresaci programu:

- uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych
- placówki medyczne
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

Zasięg programu:

- 8 szkół ponadgimnazjalnych (100% wytypowanych placówek)

Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. KIK 68 współfinansowanego w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

- W ramach tego projektu realizowano program „ARS, czyli jak dbać o miłość”.

Celem realizowanych działań było wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności zmniejszające ryzyko utraty zdrowia i życia ich samych oraz ich dzieci spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych. Koordynowano realizację programu, prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych, udzielano porad, przeprowadzono szkolenia i narady, eksponowano plakaty, wykorzystywano alkgogle i narkogogle w celach profilaktycznych, przeprowadzano pomiar CO w wydychanym powietrzu, organizowano stanowiska profilaktyczne, zamieszczono informację na stronie internetowej.

Adresaci programu:

- 192 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (100% uczniów wytypowanych do realizacji programu)

- **81** rodziców

Zasięg programu:

- **6** szkół ponadgimnazjalnych (100% wytypowanych do realizacji programu placówek)
 - *Kampanię "Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu"*

Celem kampanii była profilaktyka zażywania środków psychoaktywnych w tym zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych ich stosowania. Organizowano akcje profilaktyczno - edukacyjne, rozdawano ulotki i plakaty, pomiar CO w wydychanym powietrzu, wykorzystywano alkogogle i narkogogle w celach profilaktycznych, udzielano porad, uczestniczono w naradach, przeprowadzono testy wiedzy. Zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci kampanii:

- kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy, ogół społeczeństwa

Zasięg programu:

- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę zdrowotną
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie.

Program profilaktyki zachorowań na raka szyjki macicy „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”.

Działania były ukierunkowane na zwiększenie wiedzy na temat raka szyjki macicy, roli wirusa HPV w jego powstawaniu, czynników zwiększających ryzyko zachorowania oraz zachęcanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie. Koordynowano realizację programu, przeprowadzono narady, prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych, zamieszczono informację nt. programu na stronie internetowej.

Adresaci programu:

- młodzież szkół ponadgimnazjalnych (100% uczniów wytypowanych do realizacji programu)

Zasięg programu:

- 8 szkół ponadgimnazjalnych
- 173 uczniów, 78 rodziców, 49 nauczycieli

B i e g p o z d r o w i e – program antytytoniowej edukacji zdrowotnej

Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Istotnym celem realizowanej edukacji prozdrowotnej jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. W ramach programu koordynowano realizację programu, przekazano materiały edukacyjne, zamieszczono informację nt. programu na stronie internetowej, przeprowadzono szkolenie, udzielano porad.

Adresaci programu:

- dzieci z IV klas szkół podstawowych (100% uczniów wytypowanych do realizacji programu)

Zasięg programu:

- 2 szkoły podstawowe
- 54 uczniów
- 54 rodziców

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Program „Podstępne WZW”

Celem wykonanych działań było upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, ryzyka zakażenia, zasad profilaktyki i odpowiedzialności za zdrowie

własne i innych ludzi. Rozdawano materiały edukacyjne, koordynowano realizację programu, zamieszczono informację na stronie internetowej.

Adresaci programu:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Zasięg programu:

- 7 szkół ponadgimnazjalnych (100% wytypowanych placówek)
- 287 uczniów, 140 rodziców

Program „Żywienie na wagę zdrowia”- „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Celem realizowanych zadań było wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez odżywianie, propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Koordynowano konkurs na piosenkę, promowano nową Piramidę Zdrowego Żywienia i Aktywności Fizycznej oraz 10 Zasad Zdrowego Żywienia, dystrybuowano materiały, przeprowadzono zajęcia w przedszkolu.

Adresaci programu:

- dzieci przedszkolne, rodzice dzieci przedszkolnych

Zasięg programu:

- 4 przedszkola
- 219 dzieci
- 219 rodziców

Program profilaktyki czerniaka „Znam ię! Znam je?”

Działania miały na celu upowszechnienie wiedzy o czerniaku, podniesienie świadomości uczniów na temat profilaktyki czerniaka oraz propagowanie prozdrowotnych postaw i zachowań. Koordynowano realizację programu ,przeprowadzono narady, dystrybuowano materiały edukacyjne, eksponowano plakaty,

zamieszczono na stronie internetowej informację nt. programu, udzielano porad nt. profilaktyki czerniaka.

Adresaci programu:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (100% placówek wytypowanych do realizacji programu)
- inne osoby

Zasięg programu:

- **8** szkół ponadgimnazjalnych (100% placówek wytypowanych do realizacji programu)
- **220** uczniów szkół ponadgimnazjalnych
- **556** innych edukowanych osób np. rodziców, pracowników niepedagogicznych.

Smak życia czyli debata o dopalaczach – program profilaktyki zażywania środków psychoaktywnych

Celem działań programowych było dostarczenie informacji nt. skutków zdrowotnych zażywania dopalaczy, przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych wśród młodzieży. Koordynowano realizację programu, przekazano materiały edukacyjne, przeprowadzono narady, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci programu:

- uczniowie szkół gimnazjalnych, rodzice i opiekunowie, grono pedagogiczne.

Zasięg programu

- **6** szkół gimnazjalnych (100% placówek wytypowanych do realizacji programu)
- **724** uczniów szkół gimnazjalnych

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE OGÓLNOPOLSKIE

1. Światowy Dzień Zdrowia-Hasło Roku
2. Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Światowy Dzień Zdrowia - Hasło Roku

W 2017 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem „ **Depresja – porozmawiajmy o niej**”.

Celem akcji było zwiększenie wiedzy nt. depresji , jej przyczynach i możliwych konsekwencjach oraz zapobieganie stygmatyzacji chorych. Zamieszczono informacje na stronie internetowej, przeprowadzono prelekcje - sporządzono prezentację multimedialną.

Adresaci:

- seniorzy
- podopieczni Dziennego Domu Senior WIGOR
- pracownicy i petenci PSSE w Chorzowie
- dzieci pozostające w mieście podczas wakacji letnich
- dyrektorzy szkół
- czytelnicy strony internetowej

Zasięg akcji:

- uczestnicy akcji prozdrowotnych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie
- **21 placówek** - szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne, Ośrodek Pomocy Społecznej.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem zorganizowanych działań było zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności drobnoustrojów przy jednoczesnym braku nowych antybiotyków oraz podniesienie poziomu wiedzy nt. właściwego stosowania antybiotyków. Rozdawano materiały edukacyjne, organizowano stanowiska informacyjne, sporządzono prezentację multimedialną, udzielano porad, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci:

- przedszkola,
- szkoły podstawowe, ponadpodstawowe
- seniorzy
- mieszkańcy
- czytelnicy strony internetowej
- placówki medyczne

Zasięg akcji:

- **8** szkół podstawowych (100% wytypowanych placówek)
- **24** szkoły ponadpodstawowe (100% wytypowanych placówek)
- **13** placówki przedszkolne
- strona internetowa tutejszej Stacji
- uczestnicy akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

INTERWENCJE NIENPROGRAMOWE WOJEWÓDZKIE

1. „Brązowo, ale czy zdrowo”
2. „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”
3. Projekt „HIV / AI DS – wiem, nie boję się , toleruję ”
4. „Mam świadomość jak być zdrowym”

Brązowo, ale czy zdrowo

Celem akcji było podniesienie poziomu wiedzy nt. właściwego korzystania z promieni słonecznych, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania UV w solariach. Przeprowadzono akcje edukacyjne, organizowano punkty informacyjne, przeprowadzono narady, rozdawano ulotki, przeprowadzono konkursy plastyczne, opracowano quiz wiedzy i krzyżówkę, udzielano porad, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- dyrektorzy szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- dzieci, seniorzy biorący udział w Festynie „Uśmiech to zdrowie, każdy to powie” w Skansenie

Zasięg akcji:

- **400** uczestników akcji prozdrowotnych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

Z a s z c z e p w s o b i e c h ę ć s z c z e p i e n i a

Celem prowadzonych działań było podniesienie wiedzy nt. znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień.

Dystrybuowano

i rozdawano materiały edukacyjne, organizowano stanowiska informacyjne, udzielano porad, nagłaśniano program szczepień przeciwko grypie dla seniorów realizowanego przez Urząd Miejski w Świętochłowicach.

Adresaci akcji:

- seniorzy
- społeczność lokalna
- przychodnie , szpital
- szkoły,
- przedszkola
- osoby odwiedzające stronę internetową PSSE w Chorzowie
- kobiety ciężarne – uczestniczki zajęć w Szkole Rodzenia

Zasięg akcji:

- **517** uczestników akcji prozdrowotnych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną
- **12** placówek medycznych

P r o j e k t „H I V / A I D S – w i e m , n i e b o j ę s i ę , t o l e r u j ę ”

Celem działań było podniesienie wiedzy nt. profilaktyki HIV/AIDS, kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie i życie, kształtowanie tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. Koordynowano realizację projektu, konkursu na poziomie powiatowym, przekazano materiały edukacyjne, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Zasięg akcji:

- **8** szkół ponadgimnazjalnych
- **150** uczestników akcji profilaktycznej

D o p a l a c z e W y p a l a c z e - g r o ż n e n a r k o t y k i

Celem podejmowanych działań była profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy. Organizowano akcje profilaktyczne, stanowiska profilaktyczno – edukacyjne, warsztaty, rozdawano ulotki plakaty, udzielano porad, przeprowadzono narady, eksponowano plakaty, zamieszczono informacje na stronie internetowej, wykorzystano alkogogle i narkogogle.

Adresaci akcji:

- młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna,
- rodzice
- seniorzy
- mieszkańcy
- grono pedagogiczne
- przedsiębiorcy
- przedstawiciele policji, straży miejskiej, urzędu miejskiego, straży pożarnej
- grono pedagogiczne

- społeczność lokalna

Zasięg akcji:

- 8 szkół ponadgimnazjalnych
- 6 szkół gimnazjalnych
- 839 uczestników akcji profilaktycznych organizowanych przez Oświatę Zdrowotną

M a m ś w i a d o m o ś ć j a k b y ć z d r o w y m

Celem podejmowanych działań było podniesienie poziomu wiedzy na temat profilaktyki zakażeń (w tym krwiopochodnych), w zakładach sektora beauty poprzez polepszenie warunków higienicznych w tych zakładach oraz uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi podczas wykonywania usług. Przeprowadzono szkolenie, rozdawano materiały edukacyjne, przeprowadzono ankietyzację, przekazano zaświadczenia, zamieszczano informacje na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- właściciele i pracownicy zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, masażu, odnowy biologicznej
- uczennice Zasadniczej Szkoły Zawodowej (fryzjerki)

Zasięg akcji:

- 5 zakładów
- 5 osób
- 14 uczennic

INNE PRZEDSIĘWZIĘCIA

1. Bezpieczne ferie.
2. Bezpieczne wakacje 2017 – „Kręci mnie bezpieczeństwo.....w wakacje”
3. Profilaktyka WZW A

4. Profilaktyka pedikulozy.
5. Profilaktyka zatruc grzybami.

Bezpieczne ferie.

Celem akcji było prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku. Przesłano materiały edukacyjne do placówek, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- placówki szkolne,
- domy kultury,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie\

Zasięg akcji:

- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- 8 szkół podstawowych
- 8 szkoły ponadgimnazjalne
- 6 szkół gimnazjalnych
- 3 domy kultury
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- strona internetowa

Bezpieczne wakacje 2017 – „K r ę c i m n i e b e z p i e c z e ń s t w ow w a k a c j e”

Celem akcji było prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa dzieci w kontaktach z nieznanymi, profilaktyki stosowania środków psychoaktywnych, zagospodarowanie czasu wolnego, bezpieczne spędzanie czasu nad wodą. Rozdano materiały edukacyjne, zamieszczono informacje na stronie internetowej, zorganizowano akcję profilaktyczną.

Adresaci akcji:

- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- domy kultury,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie

Zasięg akcji:

- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- 2 domy kultury
- strona internetowa
- 150 uczestników akcji profilaktycznej

Profilaktyka WZW A

W związku ze wzrostem zachorowań na WZW A w woj. śląskim celem działań było prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie profilaktyki WZW A. Rozdano materiały edukacyjne, zamieszczono informacje na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- szkoły podstawowe i ponadpodstawowe
- przedszkola
- żłobki
- Dzienny Dom Senior WIGOR
- domy kultury,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie
- kobiety w ciąży
- seniorzy

Zasięg akcji:

- 16 szkół podstawowych i ponadpodstawowych
- 13 przedszkoli
- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- 3 domy kultury
- żłobki
- strona internetowa
- 17 uczestników akcji profilaktycznych

Barszcz Sosnowskiego

Celem akcji były działania informacyjno – profilaktyczne dotyczące postępowania w przypadku kontaktu z rośliną pomoc w jej rozpoznawaniu, opisu charakterystycznych objawów poparzenia rośliną oraz postępowania i zasad udzielania pierwszej pomocy w przypadku poparzenia. Informacje zamieszczono na stronie internetowej, przesłano materiały edukacyjne pocztą elektroniczną do innych placówek.

Adresaci akcji:

- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- domy kultury
- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie

Zasięg akcji:

- Urząd Miejski w Świętochłowicach
- 2 domy kultury.
- strona internetowa

Pedikuloza

Działania miały na celu przekazanie informacji nt. zapobiegania wszawicy u dzieci i młodzieży. Rozpropagowano informacje oraz przesłano materiały edukacyjne pocztą elektroniczną do przedszkoli i szkół, rozdawano ulotki podczas innych organizowanych akcji, zamieszczono folder informacyjny na stronie internetowej.

Adresaci akcji:

- przedszkola
- szkoły podstawowe

Zasięg akcji:

- 13 przedszkoli
- 8 szkół

Profilaktyka zatruc grzybami

Celem działań było podniesienie poziomu wiedzy nt. rodzajów grzybów, sposobu przechowywania. Zamieszczono informację na stronie internetowej, wyeksponowano ulotki

Adresaci akcji:

- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie
- petenci PSSE
- uczestnicy akcji profilaktycznej

Zasięg akcji:

- czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie
- petenci PSSE
- 150 uczestników akcji

Wsparcie ze strony Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach i współorganizatorów, pozwoliło na organizację szeregu imprez prozdrowotnych dla mieszkańców. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniały aktualne potrzeby społeczności lokalnej.

